У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-6337

РІК LXXVII. Ч. 122. ВІВТОРОК, 7-го ЛИПНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 7, 1970 No. 122. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 6 липня 1970

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ПРИЙНЯВ в суботу 4 липня ц. р. уперше у своєму „західньому Білому Домі" в Сан Клементе у Каліфорнії новопризначеного голову американської делегації на Паризькій Конференції про В'єтнам, Дейвіда К. Е. Бруса, який в половині липня буде нараджуватись з державним секретарем Вілліямом Роджерсом і амбасадором ЗСА у Південному В'єтнамі Елсвортом Банкеромтачленами Крайової Ради безпеки, поки 1 серпня ц. р. обійме своє становище у Парижі.

ДЖЕЙМС Д. ГОДЖСОН СКЛАВ ПРИСЯГУ на руки головного судді Турмонда Клерка, як новий секретар праці. Дотеперішній секретар праці Джордж П. Шульц став директором Уряду для справ керівництва і бюджету.

ГЕНЕРАЛ ЕРЛ ВІЛЕР ПЕРЕЙШОВ в минулу суботу у стан спочинку — після 38 років військової кар'єри, з яких 6 останніх років перевів, як голова шефів об'єднаних штабів збройних сил ЗСА. Його прощали на спеціяльній церемонії на летунській базі Ендрус під Вашингтоном, у приявності 1.500 осіб; віддано 19 гарматніх стрілів. Наступником Вілера став адмірал Томас Мурер.

БЕЗРОБІТТЯ В АМЕРИЦІ ВПАЛО з 5-ох відс. у травні ц. р. до 4.7 відсотка у червні. Між теперішніми безробітними є багато сезонових пошукувачів праці з-посеред середньошкільної та студентської молоді.

МІЖСТЕЙТОВА ТОРГОВЕЛЬНА КОМІСІЯ ПЕРЕВОДИТЬ слідство, чи держава може дати ґарантію на 750,-000.000 дол., що її хоче затягнути найбільша в Америці залізнична компанія Пенн-Сентрал, після того, як вона зголосила банкрутство. Літаки, автобуси та особові й вантажні авта роблять шалену конкуренцію залізницям, що їх фреквенція зменшилась, а видатки збільшилися.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН І ЙОГО ШТАБ НЕВДОВОЛЕНІ законодатною діяльністю Конґресу, зокрема Сенату. Виявив це виразно директор Ради для внутрішніх справ Джан Ерліхмен, один з головних дорадників Президента. Він висловився дуже критично про зволікання Сенату із схвалюванням законопроєктів, запропонованих Урядом, зате присвячування Сенатом багато уваги 14-ом проєктам, що їх зголосили окремі сенатори, дармащо Уряд висловився проти них. Ерліхмен персонально заатакував голову демократичної більшости в Сенаті Майкела Менсфілда.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ БУДЕ ЦЕНТРОМ святкувань, що їх уже тепер плянується на 1976 рік, у 200річчя проголошення американської державности. Центральне свято відбудеться 4 липня 1976 в Залі Незалежности у Філядельфії, де була проголошена Декларація Незалежности, а подібні великі святкування відбудуться у Бостоні, Маямі й Вашингтоні, — врешті, по всій Америці, за плянами місцевих стейтових і міських властей.

ВАНТАЖНИЙ КОРАБЕЛЬ НАЇХАВ на прогулянковий рибальський човен 4 липня ц. р. недалеко узбережжя стейту Ню Джерзі, на захід від морської ліхтарні Амброз. Щасливо — з-посеред 4-ох членів залоги і 45 пасажирів — той сам вантажний корабель врятував усіх, за винятком одного пасажира, що затонув. Передбачувано, що впродовж 78-ох годин „великого кінця тижня", почавши від минулого четверга 6 год. пополудні до півночі з неділі на понеділок згине на шляхах в ЗСА 660 осіб. За неповними звідомленнями до полудня мин. неділі згинуло 495 осіб.

У СВІТІ

ЛЕОНІД БРЕЖНЄВ ХВОРИЙ — стверджує ТАСС, повідомляючи, що не Брежнєв, перший секретар компартії, а прем'єр Алексєй Косиґін буде головою совєтської делегації до Букарешту в цьому місяці задля підписання „пакту приязни" між СССР і Румунією. Можливо, що Брежнєв „захворів" тому, що румуни спротивилися включити в текст пакту т. зв. доктрину Брежнєва про „право" СССР збройною інтервенцією „рятувати" загрожений комунізм в сателітських країнах.

ЗАХІДНЬО - НІМЕЦЬКИЙ МІНІСТЕР ЕКОНОМІКИ КАРЛЬ ШІЛЛЕР СТАВ президентом ради міністрів 6-ох членських держав Европейської Економічної Спільноти, а його головним дорадником буде француз Жан Франсуа Деніо: вони будуть головними делеґатами ЕЕСпільноти для переговорів з Британією про її вступ до тієї організації.

БРИТІЙСЬКЕ ВІЙСЬКО ПЕРЕВЕЛО масові хатні ревізії в католицькій дільниці столиці Північної Ірляндії Бельфасті: сконфісковано багато крісів, револьверів, вибухових матеріялів і амуніції та арештовано 300 осіб. В останніх днях знову згинуло там 5 осіб у вуличних боях. Вояки вбили двох снайперів.

14 ЛИПНЯ Ц. Р. ЗАСІДАТИМЕ у Москві Верховний Совєт, який має затвердити прийнятий 11-членним Політбюром і 190членним Центральним Комітетом партії звіт Брежнєва, що критикує стан сільського господарства в СССР та заповідає збільшення с-г. продукції у новій совєтській п'ятирічці.

ПОРТУГАЛІЯ ВІДКЛИКАЛА з Апостольської Столиці свого амбасадора на знак протесту проти того, що Папа Павло VI прийняв на авдієнції трьох лідерів внутрішньої португальської опозиції. Але португальський уряд заявив, що він не зриває з Апостольською Столицею дипломатичних взаємин.

ВЛАДИМІР СТЕПАКОВ ПРИЗНАЧЕНИЙ на нового совєтського амбасадора в Комуністичному Китаї. Місце тамошнього амбасадора не було обсаджене від 1966 року. Гадають, що він, а не Васілій Кузнєцов, вестиме дальші переговори з китайцями.

КОРОЛЕВА ЄЛИСАВЕТА II ВІДКРИЛА з традиційним парадним ритуалом 2 липня ц. р. новий британський парлямент, в якому консерватисти мають на 30 мандатів більше, як усі інші партії разом узяті. Вона заповіла, що уряд Едварда Гіта буде старатися підвищити внутрішню господарську продукцію. Приявними були всі члени найближчої родини королеви. 70-тилітній князь Мавтбеттен, який ніс перед королевою 30-фунтовий меч, охляв, але переміг себе і довів церемонію до кінця.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЖОРЖ ПОМПІДУ КРИТИКУВАВ в пресовому інтерв'ю останню промову президента Ніксона, заявивши, що поки американці цілком не відійдуть з В'єтнаму — миру там не буде. Він перестеріг також Ізраїль, що час працює проти Ізраїлю і тому треба поспішатись з замиренням.

У Вашингтоні й інших містах відзначено День Пошани для Америки

Вашингтон. — В суботу 4-липня відбулися публічні маніфестації під гаслом Дня Пошани для Америки з нагоди 194-их роковин проголошення американської Декларації Незалежности. Центром святкуваня був у Вашингтоні пам'ятник Лінкольна, під яким зібралося — за різними підрахунками — 30.000 до 60.000 осіб різних рас, станів, віку й партій. Єдину промову у глибокопатріотичному дусі виголосив відомий євангелицький проповідник Біллі Ґрегем, який, м. ін. заявив: „Ми з'явились тут не тільки для того, щоб вшанувати Америку, але ,щоб як громадяни підкреслити нашу відданість і вірність принципам і установам, які зробили Америку великою. В останньому часі опинились під атаками всі наші установи — Найвищий Суд, Конґрес, Президент, прапор, родина, освітня система, навіть Церква, але ми тут заявляємо голосно, що при всіх їхніх хибах — ми віримо в ті установи". Президент Ніксон прислав з Сан Клементе у Каліфорнії депешу, в якій заявив: „Ми, американці, відомі в цілому світі, як поступовий нарід. З'єднані Стейти є насправді символом поступу, надії і справедливого та впорядкованого росту". Яких 200-300 „гіппісів" і „їппісів" пробували кількакратно перешкоджувати церемонії, але їм це не вдалося. Їх відтиснули в сторону недалекого водограю й басейну, в якому деякі „гіппіси" — купалися, при байдужній поставі поліції, яка не допустила тільки авантурників під пам'ятник Лінкольна. Вечером під пам'ятником Вашингтонові відбулася у приявності коло 200.000 осіб, розвагова програма з участю артистів — коміків Боба Говпа, Ред Скелтона та інших зорунів і зірок театру й кіна. Подібні маніфестації й походи відбулися в Ню Йорку та всіх інших містах. Ніде не прийшло до поважного заколочення ладу і всюди центральною ноткою була єдність американського народу: підкреслювали це також такі опозиційні супроти Уряду Ричарда Ніксона діячі, як нюйоркський посадник Джан Ліндзі чи демократичний сенатор Едвард Кеннеді з Массачусетсу.

108 осіб згинуло внаслідок катастрофи канадійського літака біля Торонта

Торонто, Онт. — В неділю 5 липня ц.р., о год. 8:13 ранку розбився під час спроби приземлення на місцевому Міжнародному Летовищі після виходу із ладу двох його моторів джетовий літак Канадійської Летунської Лінії ДЦ-8. Усі 108 осіб, включно з залогою, що були на цьому літаку, згинули. Сталася катастрофа на кукурудзяному полі, яких сім миль від торонтонського летовища. Вилетів цей літак із Монтреалю о год. 7:05 ранку й після зупинки в Торонто мав летіти далі до Лос Анджелесу. На літаку, крім 9 осіб залоги, було ще 99 пасажирів, у тому числі 22 особи з-поміж родин службовців лінії Ейр Канада. З усіх пасажирів не врятувався ніхто. Куснi літака, людських тіл й одягу, як також пасажирських клунків були розсипані навколо місця катастрофи в промірі понад яких 100 ярдів. Розбився літак на полі, всього 200 стіп від дому, в якому у той час було десять осіб. Канадійських громадян між жертвами катастрофи було не багато. Велику більшість становили американські громадяни, головним чином з Південної Каліфорнії. Недільна катастрофа є після катастрофи такого ж літака ДЦ-8 в 1963 році другою великою катастрофою на терені Канади. Внаслідок розбиття літака, що летів тоді також із Монтреалю до Торонта, згинуло було 118 осіб.

В Мехіко відбулися вибори нового президента і членів Палати Депутатів

Мехіко Ситі. — Вибори нового президента Мехіко і членів Палати Депутатів, які відбувалися, у цій столиці Мехіко, яка нараховує 5,8 млн. осіб, у неділю 5 липня ц. р. проходили спокійно й за соняшної погоди. Згідно з передбачуванням преси, в них мали взяти участь яких 16 мільйонів виборців із столиці країни і її 29 стейтів та двох федеральних територій. За тимчасовим підрахунком, більшість голосів на президента здобув кандидат правлячої тепер Революційної Інституціональної Партії Луїс Ечеверрія Альварез. Його контркандидат Ифрайн Гонзалес Морфін, адвокат з Мехіко Сити, ставленик Партії Національної Акції, залишився в меншості. Каденція нового президента триває шість років і починається 1 грудня ц. р. З вибором Ечеваррії Альвареза внутрішня і зовнішня політика Мехіко не зазнає змін: вона далі йтиме в тому ж напрямку й тими шляхами, що досі. Революційна Інституціональна Партія Ечеваррії Гонзалеса перебуває при владі з 1929 року.

Андрій Добрянський та „Соловейки" виповнили програму довгого кінця тижня на Союзівці

Союзівка, Кергонксон. — Хоча Союзівка відкрита тепер впродовж року, то справжній вакаційний сезон на цій оселі Українського Народного Союзу починається традиційно в Свято Незалежности 4-го липня. Цього року, як і в попередніх, під час цього „довгого вікенду" Союзівка була заповнена не тільки постійними своїми гістьми, але й багатьома принагідними відвідувачами, зокрема з-поміж молоді. Крім багатьох товариських та розвагових імпрез упродовж того кінця тижня, були три головні мистецькі імпрези, найбільша з них в суботу, 4-го липня, з виступом соліста Метрополітальної Опери Андрія Добрянського, якому на фортепіяні акомпаніював піяніст Роман Стецура. Концертову програму А. Добрянського „переплітали" своїми виступами танцювальний ансамбль Союзівки та „Київська трійка" молодих танцюристів у складі Романа і Левка Строцьких та п. Білого, які, м. ін., вибираються на гостинні виступи в поодиноких наших громадах. Попереднього дня, у п'ятницю, з великим успіхом дебютував танцювально-вокальний ансамбль Союзівки „Соловейки", під проводом Ірини Біскуп та у складі: Маруся Штинь, Володимир Добущак, Роман Строцький та Маруся Вишинська. Під час забави в суботу обрано Віру Качмарську, студентку Фордгамського університету та пластунку з Йонкерсу на нову „Кралю тижня" на Союзівці.

Державний секретар Роджерс нараджується з союзниками на Півдні Азії

Сайгон. — Державний секретар Вілліям Роджерс прибув 4 липня ц. р. до Південного В'єтнаму з столиці Філіпін Манілі, де 2-3 липня ц. р. відбувалася конференція членських держав Південно-східнього азійського пакту (СЕАТО). Кінцевий комунікат підписали ЗСА, Британія, Австралія, Нова Зеляндія, Філіппіни і Таі (Сіям), — Пакінстан був приявний, але комунікату не підписав, а Франція збойкотувала конференцію. Комунікат гостро таврує комуністів за аґресію в Південній Азії, але не обіцяє ніякої конкретної допомоги. Таїський міністер закордонних справ Танат Хоман згодом заперечив газетну вістку, наче б між ним і державним секретарем В. Роджерсом прийшло до гострої виміни слів з приводу неприхильного супроти Таі становища американського Сенату. Роджерс мав відповісти таїському міністрові, що сенатори мають право заявляти своє становище, яке проте не завжди визначує закордонну політику Уряду. В Сайгоні Роджерс довго нараджувався з президентом Південного В'єтнаму Нгуєном Ваном Тіє й іншими політичними тамошніми провідними мужами. Він прийняв також на довшій авдієнції опозиційних генералів Дуонґ Ван Міня і Тран Ван Дона, які прийняли теж запрошення на свято 4-го Липня в американській амбасаді в Сайґоні. Водночас асистент державного секретаря для далекосхідніх справ Маршал Грін прибув до столиці Камбоджі Пномпеню для нарад з тамошніми керівними державними мужами. Державний секретар Роджерс підкреслив у своїй промові до представників преси — рішення Америки шукати різних шляхів до замирення в Південній Азії. Державний секретар Вілліям Роджерс і прем'єр Південного В'єтнаму Тран Тієм Хієн проголосив заклик до своїх союзників із Південно-східнього азійського пакту, щоб вони поспішили з допомогою Камбоджі.

ЗСА не вишлють своїх збройних сил на Близький Схід

Сан Клементе. — З „Західнього Білого Дому" повідомили, що газетні вістки про те, наче президент Ніксон плянує вислати до Ізраїлю збройний десант — не відповідають правді. Такого пляну, мовляв, взагалі навіть не обмірковувано. Ті газетні вістки виринули після минулотижневих різких виступів президента Ніксона проти приявности совєтських летунів і тисячів совєтських військових „дорадників" в Єгипті. Президент Ніксон і його найближчі співробітники висловили острах, що та „приявність Совєтів на Близькому Сході" захитала тамошню військово-політичну рівновагу та погрожує суперматією Совєтського Союзу в середземно-морському обширі й упадком поміркованих урядів в деяких арабських країнах. Однак американські керівні кола покладають надію, що Совєти співпрацюватимуть в осягненні миру на Близькому Сході і що тоді Москва відкличе своїх військовиків з Єгипту. Керівні американські кола звертають увагу, що Ізраїль ані сам не просив в Америки військових дорадників, ані не потребує їх, маючи свої збройні сили на високому рівні вишколу і розпоряджаючи чималими мілітарно-технічними засобами. Проте в останньому тижні ситуація Ізраїлю погіршилась: він втратив два джети і в минулу неділю, за єгипетським повідомленням, араби збили в обширі Суезького каналу дальші два ізраїльські джети, схопивши совєтських летунів в полон. За одностайним стверджуванням коментаторів — ті ізраїльські втрати треба приписати діянню совєтських протилетунських ракет, що їх встановлено здовж східнього берега Суезького каналу, без уваги на ізраїльські зусилля не допустити до цього.

Кол. голову Камбоджі Сіянука засудили позаочно на смерть за зраду

Пномпень. — 5-тичленний військовий трибунал засудив в неділю 5-го липня ц. р. колишнього голову Камбоджі, князя Нородома Сіянука на смерть за державну зраду та інші злочини, схоплені у 9-ох точках акту обвинувачення. Сіянука судили позаочно, бо він перебуває вже від близько року за кордоном і 18 березня ц. р. він знаходився в Москві, коли залишений ним уряд в Камбоджі і парлямент одноголосно позбавили його влади. Сіянукові закинули, що він брав заплату за те, що в прикордонній із Південним В'єтнамом смузі північно-в'єтнамські комуністи організували свої бази і що забороняв місцевим властям видалювати комуністів. Далі, закинено йому, що він допустився державної зради, коли у своїх промовах закликав військо і нарід Камбоджі до збройного повстання проти теперішньої леґальної влади і що піддав себе під повну контролю Комуністичного Китаю, що погрожує поневоленням Камбоджі китайцями. Сіянук вів надзвичайно розтратну господарську політику, продаючи державні становища за хабарі та постійно грабуючи державну касу для приємностей власних і своєї родини. — За ті всі злочини засудили його на смерть, з позбавленням титулу й конфіскацією усього майна. Власне задля отримання правної підстави для сконфіскування на державну власність його великих маєтків — потрібно було урядові того процесу, бо, врештою, присуд не має реальної вартости. Хоча раніше Сіянук користувався в народі великою популярністю, завдяки якій власне й правив по-диктаторськи, той процес проти нього не породив в Пномпеню та цілій Камбоджі майже ніякого зацікавлення. В тому самому дні, як в Пномпеню ішов процес проти Сіянука, комуністичні китайці влаштували йому тріюмфальне прийняття, коли він вертався з Північної Кореї, а на спеціяльному в його честь бенкеті комуно-китайський прем'єр Чу Ен-лай знову заявив йому повну підтримку в боротьбі за його поворот до влади.

УКРАЇНСЬКИЙ КУЛЬТУРНО-ТОВАРИСЬКИЙ КЛЮБ У СІДНЕЇ

Сідней, Австралія. — Український Культурно-Товариський Клюб існує при великому Домі Молоді, де відбуваються проби молодих танцюристів, заняття юних сумівців. „Вільна Думка" в числі 18/1970 інформувала, що в Клюбі в той час молодь і батьки розважаються за шахами, більярдом тощо, або заходять до харчівні з українськими стравами. Час до часу є в Клюбі невеликі розвагові програми, а кожної п'ятниці й неділі — танці.

Президія Секретаріяту СКВУ відбула чергові наради

Ню Йорк (СКВУ-УПС). — Чергове засідання Президії Секретаріяту СКВУ відбулося 1 липня 1970 р. в приміщеннях бюра Секретаріяту в Ню Йорку. Крім біжучих організаційних справ, Президія розглянула ситуаційне звідомлення з діяльности за час від 1 січня до 30 червня 1970 р., яке подав екзекутивний директор, а теж познайомилася з фінансовим звідомленням за цей же період. Президія зайняла становище до окремих пропозицій та проєктів, намічених дирекцією ЗУАДК, а теж до побажань Шкільної Ради УККА. Щоб наладнати координацію українських молодечих організацій, Президія схвалила внесок про створення при Секретаріяті СКВУ Комісії для справ молоді та доручила інж. М. Семанишинові (ЗСА) підготовити ширшу нараду представників молодечих організацій окремих країн нашого поселення для устійнення пляну діяльности, а теж для оформлення постійного керівництва згаданої Комісії. Познайомившися з пропозиціями українських комбатантських організацій та з постановою Координаційної Ради Українських Комбатантських Організацій в ЗСА з 13 червня 1970 р., Президія затвердила реорганізацію Комісії для справ українських ветеранів, яка в дальшому сповнятиме функцію координатора праці координаційних рад українських комбатантів в окремих країнах. Комісія діятиме під назвою Комісія Комбатантів при Секретаріяті СКВУ. Досі до Комісії зголошено таких представників: д-р В. Галан та Іван Порятко — ЗСА, д-р С. М. Фостун — Европа, полк. Я. Липовецький — Канада, інж. Богдан Яхно — Арґентина. Президія Секретаріяту СКВУ розглянула справу допомоги жертвам великої повені в Україні та прийняла до відома інформацію про роблені окремими українськими центральними репрезентаціями заходи перед урядами відносних країн. Вирішено видати в цій справі відповідну інформацію для українців за межами України, а рівночасно звернутися з проханням до

(Продовження на стор 7-ій)

Відбулося засідання Виконавчого Органу УНРади

Мюнхен. — Дня 25 червня ц.р. відбулося в Мюнхені засідання Виконавчого Органу УНРади, в якому взяв участь президент УНР М. Лівицький. Засідання відкрив голова ВО С. Довгаль, подаючи загальний огляд діяльности Виконавчого Органу від серпня 1969 р. Виконавчий Орган заслухав звідомлення керманича ресорту зовнішніх справ В. Федорончука. У звідомлення увійшли наступні ділянки діяльности ресорту: Акція Державного Центру УНР в Об'єднаних Націях, діяльність в політично - парляментарних кругах, меморандум до Комісії прав людини при ОН в справі переслідування української інтелігенції в СССР, інформаційна діяльність керманича ресорту в чужій пресі, співпраця з представниками поневолених народів СССР. Після того ВО заслухав звіт керманича ресорту внутрішніх справ ВО Т. Леонтія з його подорожі в ЗСА й Канаді в травні й червні ц.р., під час якої він відвідав Представництва ВО в Ню Йорку й Торонті, Первоієрархів Української Православної Церкви, наші громадські централі в ЗСА й Канаді, Гол. Управи Прихильників УНР в ЗСА та Товариства Прихильників УНР і Товариства Сприяння УНРаді в усіх більших осередках згаданих країн. Виконавчий Орган прийняв ряд постанов для забезпечення постійного контакту з системою Товариств Прихильників УНР і Т-в Сприяння УНРаді, в тому числі й постанову про реалізацію Громадського Сектора УНРади та постанову про подорож заступника голови ВО В. Федорончука в ЗСА й Канаду в осени ц.р. ВО розглянув кандидатури й затвердив заступниками членів ВО: Володимира Біляєва з Філядельфії — заступником керманича ресорту зовнішніх справ та Павла Лиманенка з Філядельфії — заступником керманича ресорту внутрішніх справ з тим, що згадані заступники членів ВО мають провадити діяльність в ЗСА й Канаді в порозумінні з керманичами ресортів, потреби яких вони мають там обслуговувати. У фінансовій частині запропоновано продовження діючого бюджету ВО УНРади на 1970 рік. У видавничій ділянці констатовано зосередження уваги ресорту інформації навколо подій в Україні, чого доказом являється випуск вже восьмого числа бюлетеню „Огляд подій в Україні", призначеного для потреб української преси та Органів ДЦ УНР і системи Т-в Прихильників УНР і Сприяння УНРаді. Виконавчий Орган випускає в липні ц. р. „Інформацію ВО" ч. 3 та приступає до підготови видання англомовного бюлетеня УІБ, призначеного для інформативної акції серед чужинців.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

14-Й СОБОР УГПЦЕРКВИ В КАНАДІ

Вінніпеґ, Манн. — Канцелярія Консисторії Української Греко-Православної Церкви, УГПЦ, в Канаді повідомляє, що 14-ий з черги звичайний Собор цієї Церкви відбудеться в днях 30-31 липня та 1-2 серпня 1970 року у Вінніпезі. З Канцелярії розіслано всі інформативні матеріяли та програму Собору до вірних по всіх парафіях так, щоб ті матеріяли змогли простудіювати й обговорити Збори Громад. Кількість делеґатів на Собор від Громад визначена Статутом. „Вісник" з 1-го липня повідомляв, що на підставі зголошень делеґатів на Собор видко, що в ньому візьмуть участь представники всіх Церковних Громад Української Греко-Православної Церкви. УГПЦеркву в Канаді очолює Митрополит Блаженніший Іларіон.

УКРАЇНЦІ В „КАРАВАНІ" В ТОРОНТО

Торонто. — Від 24 червня до 1-го липня тривала в Торонті „Міжнаціональна Каравана 1970", зорганізована Радою Народного Мистецтва, під керівництвом Л. Косара. На цьому показі мистецтв різних груп, що заселюють Канаду, побували кругло 250 тисяч людей. Різні етнічні групи мали понад 30 павільйонів, український павільйон мав назву „Київ" і приміщувався в Домі УНО при Коледж вулиці. В концертовій залі готелю „Роял Йорк" алдермен О. Доногю виступав в українською дівчиною з гопаком. Українці демонстрували свої осяги в співі, танцях і народній кухні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Вільний голос народу

Коли Америка визнає сучасний територіяльно-політичний стан у світі, не хоче змінювати його війною і тому приймає „співіснування" з комуністичними державами, то це не значить, що вона не знає, яким способом прийшло це не значить, що вона не знає, яким способом прийшли президент Ніксон під час одногодинного панелю, що його перевели з ним три журналісти з керівних американських радіо - компаній, в студії одної із них в Лос Анджелесі в середу 1 липня ц. р. Коли журналісти, йдучи очевидячки по лінії пацифістичних настроїв, підкреслювали „нелеґальність" В'єтнамської війни і потребу відкликання американських військ із В'єтнаму, Ніксон пригадав, що ЗСА вже давно пропонували комуністам укласти мир на базі 1) викликання всіх чужих військ із Південного В'єтнаму і 2) переведення у ньому вільних виборів. Коли, мовляв, ті вибори дадуть комуністам репрезентацію у коаліційному уряді або навіть дадуть їм повну владу — то американський, як і теперішній південнов'єтнамський уряди погодяться на це. Але Америка не погоджується на те, щоб, не запитавши думки 17-ох мільйонів людей у Південному В'єтнамі, накидати їм коаліційний уряд, і не погодиться залишити напризволяще обраний у виборах південнов'єтнамський уряд. Ніксон висловив сумнів, чи південні в'єтнамці добровільно, у голосуванні, погодяться на комуністичний режим, пригадавши, що дотепер ні в одній країні світу, в Европі чи в Азії, комунізм не прийшов до влади у висліді дійсно демократичних виборів.

Відмова американського Уряду накидувати в Південному В'єтнамі коаліційний з комуністами уряд, як цього вимагають комуністи на Паризькій конференції, і наполягання, що Південний В'єтнам мусить мати право встановити у себе такий режим, який йому до вподоби, має величезне значення на майбутнє, як новий принцип американської закордонної політики. Пригадаймо, що за першої світової війни уряд президента Вудро Вільсона, коли державним секретарем був Роберт Лянсінг, не визнавав права самовизначення для будь - котрого іншого уярмленого в російській імперії народу, як тільки полякам і фінам. В Ялтинській конференції під кінець другої світової війни Рузвелт ішов по лінії методи Сталіна, — ділено кордони Европи, не запитуючи волі будь - кого з даних народів. Клявзуля в Ялтинському договорі про встановлення урядів у післявоєнних країнах, як, наприклад, у Польщі, на основі виборів, була мертвородженою і ЗСА не витягнули ніяких консеквенцій супроти СССР ані даних країн, які прийняли комуністичний режим під загрозою совєтських танків та баґнетів і стали сателітами СССР.

На підставі різних отаких історичних прецедентів, включно з байдужим становищем ЗСА супроти здавлення Москвою повстання у Східній Німеччині і на Мадярщині та інвазії в ЧССР, дехто сумнівається, чи ЗСА не зберігатимуть у своїй закордонній політиці концепції єдино-неподільної Росії, як „великого господарського простору" із щонайвище автономними країнами в її державних межах. Такий погляд фальшивий. ЗСА не вестимуть ніякої війни за будь-чию самостійність. Доктрина Ніксона виключає такі майбутні війни й на терені Азії та на Далекому Сході. Але ЗСА шануватимуть новий стан, який створиться після розвалу російсько - комуністичної імперії. ЗСА шануватимуть волю народів, висловлену на руїнах російсько - комуністичної імперії — і підтримають ті нові національні держави, що їх народи виявляють волю до самостійности і власними силами ту самостійність оборонятимуть. Це йде по лінії української політичної думки, що тільки власними силами, а не будь-ким з широкого світу, можемо привернути свою втрачену державу, але теж дає певність, що коли постане відновлена українська державність, то західні держави з Америкою у проводі приймуть її, як доконаний факт і не будуть нищити так, як це сталося з Західньою Українською Народною Республікою, яку Польща знищила армією Галлера, що її Франція вислала „для боротьби проти большевицьких банд".

Тверда постава Ніксона в обороні вільних виборів у Південному В'єтнамі створює історичний прецедент для закордонної політики Америки.

Леонід Полтава

ДВОМОВНІСТЬ І ПІДРУЧНИКИ

Іван Петренко народився і виріс у Західній Німеччині. Мати рано померла, батько одружився з німкенею. Нині Іванові Петренкові 17 років, він трохи розуміє по-українському, його запас слів — завдяки стараниям батька — сягає може й сотні, але його рідна мова — німецька.

Іван Петрик народився в Арґентині. Він ріс в українському середовищі, „на колонії", вчився в Рідній Школі. Українською мовою володіє настільки, щоб відповідати старшим, але запас слів скромний; з дівчиною він розмовляє еспанською мовою. Він і вона українці, їхня рідна, чи, скажімо, їхня перша мова еспанська, а друга — українська.

Це явище поширене по всіх країнах, де живе вільна українська спільнота. Є золоті винятки, особливо в Канаді й Америці, та винятки лише підкреслюють правило.

Автор статті протягом кількох тижнів був на Полтавщині в таборі циган, записував їхні казки й перекази. Лише кілька старих знали свій циганський діялект. Інші, знаючи тільки українську мову, додавали закінчення „еле", щоб їх не розуміли сторонні люди. Ця „мова" звучала приблизно так: „Ой, мамеле, печереле!" — це означало, „Ой, мамо, пече!". Це були справжні мандрівні цигани, які підковували коней, шили сідла й ворожили на долонях. Їх ніхто не звав українцями, однак їхньою першою мовою була українська, а другою — воляпюк, вигаданий ними самими. Вони „визнавали" якогось циганського короля в Румунії і за ним тужили. Совєтська влада якось восени дала їм землю, кілька хат і коней — весною вони всі зникли, разом із кіньми...

У статті „Рідні Школи в теорії і практиці" М. Сухий в „Новому Шляху" з 20 червня писав: „Я говорив з молодими вчителями й питав їх, чому вони не вступають в члени Об'єднання Українських Педагогів (Канади). Відповідь була проста: шкода тратити час на безконечні дискусії без жадної практичної роботи". Якщо в Канаді КУК і створена при ньому Шкільна Рада запрошують молодих українських учителів до Об'єднання Українських Педагогів у Канаді, то й це вже крок вперед, адже професійного об'єднання молодих українських учителів у ЗСА немає й досі.

Але тут мова про двомовність українських дітей поза Україною. Не бачити цього факту, означає сунути голову в пісок, хворіти на курячу сліпоту власних бажань. Як циганські чи жидівські діти в Україні, які не знали, або майже не знали своєї рідної мови і все таки залишились виглядом, поведінкою, ментальністю в своїх національних межах, — так і українські діти й молодь поза Україною, які краще і гірше, чи й цілком не володіють українською мовою, — залишаються бодай у першому - другому поколіннях в межах нашого національно - культурного кола. Цих дітей відносно не важко навчити української мови, потрібної, до речі, і для країн їхніх поселень, зокрема для торгівлі як внутрішньої, так і зовнішньої, для промислу, армії, необхідної для рідних Церков українського народу тощо. Це треба дітям пояснити. М. Рильський не даремно називав дітей „малими чоловічками". Вони малі, але це таки „чоловічки", які багато чого можуть зрозуміти. Запитайте молоду людину українського роду, що буде, коли кілька українців з Америки, Арґентини, Бразилії, Франції й Німеччини зберуться гуртом і не зможуть один одного зрозуміти? Що треба, щоб вони порозумілись без перекладачів? — треба знати українську мову.

Так підходимо до незаперечного висновку: українські діти й молодь поза Україною є людьми двомовними, а всилу життя серед інших народів — є людьми двох культур і двох мов. У більшості випадків їхня українська мова є для них другою мовою. Це н а й головніша причина, чому ОПЛДМ має труднощі з розповсюджуванням книжок для дітей, чому має труднощі журнал „Веселка".

Т. Пасічинський і п-і Софія Ваврик з рамени Української Центральної Шкільної Репрезентації в Австралії писали в лондонській „Українській Думці" з 26 лютого ц. р. у статті „Справа читанок Марії Дейко": „Марія Дейко наважилась вийти назустріч дійсності життя, а не залишатись при старих теоріях і мріях. Вона мала рацію, коли писала читанку, як підручник для дітей, які українську мову знають як другу, а не першу"...

Української мови діти й молодь можуть вчитись: від батьків, у рідних Церквах (там, де дійсно дбають про продовження життя Церкви, рідного обряду й мови), в молодечих організаціях. Однак, щоб дійсно вчитись, треба підручників. Якими підручниками диспонують поза Україною учителі й учні Рідних Шкіл та Шкіл Українознавства? В загальному — непоганими, хоча, наприклад, читанка „Маруся" І. Киріяка є явно застарілою. Відносно добрі читанки проф. Б. Р о м аненчука, проф. Є. Ю. Пеленського, як і підручники інших авторів мають велику хибу: вони писані так, немов діти, які з них мають вчитися, живуть в Україні, зрозуміла річ, вільній Україні. Не так тематично, як мовно - словниково вони не враховують того, що з них мають вчитись діти двомовні, з гіршим знанням української мови, ніж мови першої — мови країни, в якій живуть. З цього погляду цілком застарілими є підручники проф. К. Кисілевського; це, зрештою, стосується більшости підручників, і не тільки читанок, а й географії, історії тощо.

Великим кроком вперед у ділянці підручників для двомовних дітей і молоді є підручники сл. п. проф. Марії Дейко. Видавництво „Рідна Мова" в Австралії видало — здебільшого в Лондоні, такі її підручники: „Буквар", „Рідне Слово" — читанку для 1-2 кляси навчання, „Волошки", „Рідний Край", „Євшан - Зілля" і в кінці 1969 р., вже по смерті авторки, заходами сина інж. Вадима Дейка, „Про що тирса шелестіла" — підручник-читанку для 5 або 6 року навчання, з мовними та граматичними вправами і українсько - англійським словником. Від „Букваря" до „Про що тирса шелестіла" учень засвоїть 3 000 українських слів — а це пересічний запас українського ловлянина за кордоном та в середньому й українця на Батьківщині. Українські діти й молодь, які живуть в англомовних країнах, насправді одержали зелений семафор на шляху до вивчення української мови завдяки цим підручникам, укладеним з любов'ю, знанням і почуттям патріотизму.

Отже — маємо конкретний, великий здобуток в ділянці підручників - читанок. Маємо і зауваги молодих українських учителів у Канаді, що вони бажають конкретної дії, а не розмов та безконечних теоретизувань. Такі ж голоси лунають і в Америці. Але замість негайного, офіційного і формального включення першоякісних читанок сл. п. Марії Дійко в шкільні програми, ми й далі чуємо розмови загальникового характеру, часто відірвані від життьової правди, від дійсности — в першу чергу від тих, про кого і для кого мова, від двомовних українських дітей у країнах вільного світу. У довгій статті п. М. Семчишина, друкованій в „Свободі" між 18 до 24 червня, „Проблеми і перспективи українознавного шкільництва" знову ж таки говориться:

„Треба сказати, що не всі підручники, якими користуються у школах учителі, погані чи непридатні" (ніхто такого й не говорить! — ЛП). Найбільше застережень мають учителі до деяких підручників з мови й літературного читання, хоч і в цьому відношенні Шкільна Рада (УККА) подбала про видання в останніх роках 2-3 добрих книжок".

Це — розмови загальниками в той час, коли маємо конкретну проблему і конкретних її спричинників: застарілі підручники і двомовних українських дітей, для яких у тотальній більшості українська мова є другою мовою.

Українські діти самі посвоєму переживають дедалі, то більший занепад української мови серед молодих українських поколінь за кордоном. „Нині живе багато українців в Канаді, — пише Люба Шимків, учениця 12-ої кляси в Ст. Джан гайскулі у Вінніпезі, в журналику „Смолоскип" з червня 1970 р. — „Світ знає, що українська мова дуже гарна, і коли світ довідається, що українці в Канаді загубили свою мову, то не буде шанувати українців".

(Закінчення на стор. 7-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧОРТИК У ЛИСТІ ПРО ЧОРТИКІВ І ЧОРТІВ У „СВОБОДІ"

У „Свободі" з травня ц. р. у рубриці „Голоси Читачів" був надрукований лист одного з її читачів, в якому його автор, справляючи „чортики" „Свободи", на жаль, сам не обійшовся без „чортика", заявляючи, що з маку „виробляють опій та інші наркотики".

Так писати — це помилка, бо, прочитавши цю заяву, можна подумати, що горезвісний ЛСД, смертно грізні героїн, кокаїн, гашиш і т. д. виробляють з маку, бо всі вони інші від опію. Тільки дехто, докладно ознайомлений зопіятами та їхньою продукцією, може знати, що під поняттям „та інші наркотики" автор листа міг розуміти з наркотиків лише морфін і більше нічого, бо і його частково виробляють з маку. Решта читачів, як ми згадували, могла думати бозна-що.

Для інформації скажемо, що опій — це висохлий до певної міри сік маку — Papaver somniferum. Його збирають у формі маленьких застиглих краплинок молочкуватого соку із пороблєних прорізів верхньої шкірки недоспілих головок названого маку. З одної головки зішкрябують біля 250 мгр. опію. Він є не однорідною речовиною, а сумішшю багатьох сполук з наркотиками: морфіном, кодеїном та невиразним наркотиком теґаїном. Морфін в опію займає своєю дією центральне місце і надає йому прикмет бути теж наркотиком. Тому опій можна уважати „занечищеним морфіном". Чистий морфін, 2/3 світової продукції добувають з опію а 1/3 з невикористаного на опій маку. Його родича кодєїн синтезують таки з цього самого — морфіну, а теґаїн добувають теж з опію. З маку, отже, добувають з опію, а 1/3 з нецентральний складник — морфін. Інших наркотиків з нього не виробляють.

Д-р Михайло Стефанів
Натлі, Н. Дж.

ПРО РУБРИКУ „ЖИТТЯ І ЗНАННЯ"

Вже 21 рік я є пильним читачем „Свободи", зокрема пильно читаю статті д-ра Данилюка та статті на технічні теми інж. Лева Яцкевича в рубриці „Життя і знання". Одначе, ці останні появляються дуже неточно — тому я дозволю собі висказати своє побажання, щоб статті інж. Яцкевича появлялися в певні дні кожного тижня. Я переконаний, що велике число читачів „Свободи" радісно привітає цього роду інновацію.

Орест Клюфас
Довер, Н. Дж.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: д-р Михайло Данилюк

НОВЕ В ДІЯГНОСТИЦІ

Серед багатьох методів, що їх недавно почали вживати масово для виявлення різних недуг, можна навести кілька десятків, але зупинимося над кількома, які мають для читача практичне значення. Власне, деякі методи діягностики не такі вже й нові, але останнім часом їх значно спрощено і здешевлено.

Одним із цікавих методів виявлення раннього пістряка молочної залози є рентґен обох залоз у жінок з більшими або згрубілими залозами, коли важко виявити в них найменшу „грудочку", що може бути початком пістряка. У рентґенологічному кабінеті таких знімків робиться кілька з кількох сторін, після чого вправний рентґенолог часто може виявити на них початки пістряка у тих випадках, коли руками виявити його неможливо. Деякі рентґенологічні статистики подають правильність діягнози пістряка при цьому методі досліджения у 90-95% випадках. Роблячи такі знімки, не застосовують ніяких інъєкцій та інших неприємних заходів. Чимало лікарів вже тепер заряджують такі фотознімки молочних залоз при річних оглядинах пацієнток, якщо існує найменша неясність або в минулому вони мали якісь наростi в залозах.

Прібку клітин із слизу маткової шийки для виявлення пістряка вже давно вживається з великим успіхом, але тепер впроваджено ідентичний метод дослідження клітин з легень для виявлення раннього пістряка легені. Для цього в лябораторіях досліджують харкотину пацієнта таким самим мікроскопічним способом, як це роблять, досліджуючи клітини матки. Метод дуже простий і дешевий.

Досліджуваний пацієнт, у якого лікар може припускати наявність раннього пістряка легень — з хронічним кашлем, невиразним рентґеном, посиленим куренням, ненормальною продукцією флеґми і т. д. — одержує відповідний збірничок із презервативним матеріялом, в який має викашлювати харкотину кожного ранку протягом чотирьох днів. Цей матеріял відсилається до лябораторії на дослідження. Цікаво, що такий метод не лише викриває наявність або відсутність пістряка легень, але й часто вказує, чи має пацієнт нахил до витворення пістряка (певні ненормальності в будові легеневих клітин). Щораз більше лікарів вважають, що цей метод незабаром стане таким популярним, як і дослідження пістряка матки, яке переводиться тепер щороку над десятками мільйонів жінок.

Діягностичний метод дослідження крови, зокрема її хемічного складу, застосовується щораз частіше. Ще донедавна був він коштовним та вибагливим. З удосконаленням техніки електронічних машин по більших лябораторіях тепер можна повне обслідування крови провести кожночасно, і то з малою витратою грошей. Деякі групи дослідів, якщо їх переводити разом у т. зв. хемічному профілі, коштують менше як один доляр за аналізу якогось одного складника. Лябораторіям це виплачується, бо вони звичайно роблять це групою в 15-20 і більше аналіз нараз над тією самою кров'ю. Більшість забезпеченевих компаній і Медикер оплачують такі досліди повністю.

Клініки і навіть індивідуальні лікарі щораз ширше користаються послугами таких лябораторій, беручи прібки крови від пацієнтів при звичайних візитах і відповідно їх приготовляючи для висилки в лябораторію. Протягом одного - двох днів вони одержують повні дані. Все це не лише позбавляє пацієнта потреби ходити по лябораторіях та лікарнях для діягнистичних дослідів, але й звільняє лікаря від особливих турбот та заходів для встановлення діягнози та опіки над хворим. У більшості великих лябораторій, де переводять такі масові досліди, можуть тепер зробити найбільше складний дослід над кров'ю, сечею, прібками тканин і т. д. так, як це роблять у кожній великій лікарні.

Щораз більший натиск кладуть лікарі на дослідження хемічного складу крови, особливо при недугах серця, судин, печінки, нирок, при високому тиску крови, діябеті і т. д. Встановити тепер таким методом наявність діябету, визначити вміст холестеролу, протеїни чи товщу в організмі, дослідити працю нирок і печінки — це вже, сказати б, дрібниця, бо вона вимагає лише прібку крови і невеликої затрати. Ще кілька років тому це було можливим лише в лікарні, і то значним коштом.

Лікарі по цілій Америці вже стосують цей метод при річних перевірках здоров'я, і вони часто виплачуються пацієнтові сторицею, виявляючи ранні недомагання, яких колишніми методами майже неможливо було виявити.

НОВЕ У ЛІКУВАННІ

Федеральний Уряд Ліків і Харчів дозволив до вжитку новий лік проти тремтячого паралічу або т. зв. Паркінсонової хвороби. Цей лік досліджувано протягом кількох років і тепер продукують його під назвою „Л-ДОПА" дві компанії фармацевтичних виробів.

Це цілком новий медикамент, що дає багато надії особам з тремтячим паралічем. Медична література подає, що чимало людей з цією недугою починають нормальніше життя. До цієї теми ми ще повернемося.

Осип Залеський, четар УГА

УКРАЇНСЬКА БРИҐАДА В НІМЕЦЬКІМ ЯБЛІННІМ

(2)

Біля полудня приїхав відділ чеських старшин і з ними, на наше лихо, головнокомандувач чеської армії, французький генерал Енок. Побачивши наших старшин у різних одностроях (наше міністерство не зуміло за пів року устійнити хоча б однакових відзнак і однієї форми однострою), спитав, чи ми з большевицької армії? На біду тільки отаман Черський і пор. Трешневський знали дещо французьку мову, тому розмова провадилася через перекладача, чеського старшину.

Отаман Черський старався вияснити генералові наше положення і досить гострими словами дорікав альянтам, що вони не тільки не піддержують наших визвольних змагань, які ми провадимо на двох фронтах в обороні нашої батьківщини, а ще й дозволили армії Галлера підкріпити польський фронт, замість іти на протибольшевицький фронт. Та переконувати ген. Енока було безцільно, бо Франція була опікункою Польщі і сполягала на інформаціях поляків. Він заявив нам, що мусимо скласти зброю і будемо інтерновані до дальшого заряджения чеської влади.

Чеські старшини, які знали про наш плян, співчували нам, але були безсильні супроти наказу ген. Енока, який з'явився на Закарпатті, щоб кермувати воєнною акцією проти наступаючих частин мадярського большевика Бели Куна. Не було б ген. Енока, ми могли б легко зреалізувати наш плян, тим більше, що на недалекій залізничій станції стояли два вагони з амуніцією, яких чехи з огляду на розбитий залізничий міст не могли довезти до граничної станції Лавочне. Про ті вагони знав напевно і наш комендант станції Лавочне, і, мабуть, амуніційний референт 3-го корпусу в Стрию, а чому не перевезено амуніції своєчасно підводами до Лавочного, цього тепер ніхто не вияснить. Було це очевидне занедбання.

У Веречках було вже чути гарматну стрілянину, і чеська команда звернулася до нас з проханням, щоб наша артилерія допомогла їм. Наші гармаші повернулися знову до своїх гармат, дістали стрільна і допомогли чехам відбити наступ большевицьких частин.

Після того чехи наказали нам скласти зброю, залишивши старшинам револьвери, і потягом відвезли до табору в місті Шаторалія-Уйгелі. Деякі стрільці і два старшини-сотники Шльосер і Шебець у Веречках „зникли" і через гори помандрували на рідну землю. Обидва сотники дісталися таки до нашої армії і згодом згинули в Україні.

З табору Шаторалія-Уйгелі перевезли нас у Судети і примістили в таборі, де за австрійських часів були воєннополонені, біля містечка Дойч Габель, яке чехи перевазвали на Немецке Яблонне. Місцеве населення немало здивувалося, побачивши потяги з вояками, які прибували до табору, хоч минуло вже вісім місяців по закінченні війни. Треба було освідомлювати і чехів і німців, які творили більшість населення, чому і як ми попали.

Чеська влада поставилася до нас дуже ввічливо, бо, як я вже згадував, між чехами і Польщею були напружені відносини, тому наше військо могло ще відіграти якусь ролю на випадок воєнного зудару.

Ми мали повну самоуправу в таборі, діставали ті самі харчові приділи, що й чеське військо, і таку саму платню. По двох тижнях карантини ми могли свобідно виходити з табору, їздити до Праги та інших міст, на військові документи завірювані чеським комендантом містечка, майором Янзою.

До табору постійно напливали групами або поодиноко стрільці, підстаршини і старшини, які перейшли з польського полону, дізнавшись, що в Чехії існує українська військова одиниця. З цієї військової маси за кілька днів створено сотні, курені, полки та інші військові частини під назвою „Українська Бриґада в Німецькім Ябліннім".

Першим її комендантом був підполковник Федорович, кінну частину якого відтяли поляки від нашої армії біля містечка Надвірна. Дещо пізніше наш уряд прислав коменданта бриґади полковника Вариводу, який був у Відні комендантом української військової станиці.

Наше посольство в Празі запевняло нас, що з альянтськими чинниками йдуть переговори і нас, а також полонених українців з австрійської армії, що були ще по таборах в Італії, перевезуть кораблями до міста Одеси, щоб створити другий протибольшевицький фронт. У Бриґаді відбувалися нормальні військові вправи, хоч без зброї, і заняття.

Формування нашої Бриґади посилилося, коли до табору прибув майор генерального штабу колишньої австрійської армії Мірко Дяків. Родом зі Скільщини, син учителя, він як юнак дістався до австрійської кадетської школи, згодом закінчив військову академію і під час першої світової війни був приділений до штабу німецької армії, що воювала під Верденом. По закінченні війни австрійський уряд іменував його комісарем Форарльберґу, країни біля швайцарського кордону.

Якось бувши у Відні — оповідав мені Мірко Дяків, — побачив він на вулиці старшину в однострої невідомої йому армії, і від нього довідався про українську армію та про її боротьбу з поляками. У нього прокинулось почуття, що він повинен також стати в обороні своєї, вже призабутої, Батьківщини, він зголосився в у к р а ї н с ь к і й збірній станиці у Відні і дістав наказ їхати в Галичину. Та добитися до нашої армії Марко Дяків уже не міг, бо поляки обсадили вже Карпати, і тому повернувся він у Відень, дістав наказ зголоситися в Українській Бриґаді в Німецькім Ябліннім. Тут з усім запалом і військовим знанням формував н а ш у Бриґаду для майбутньої дії в Україні. Попри це пильно вчився української мови, яку призабув.

Уліті 1919 року Бриґада начислювала понад 6.000 стрільців і підстаршин та коло 400 старшин усіх родів зброї. Діставши зброю в руки, вона могла вже бути вжита на фронті.

Бриґада мала свою духову оркестру з капельмайстром із Ст. Самбора Білобрамом, старшинський хор, у якому співали пізніші славні солісти Орест Руснак і Василь Тисяк (диригував хором чет. Бобик), театральний гурток (у Бриґаді були також жінки-санітарки), курси для неграмотних і курс для доповнення середньої освіти. Культурною працею кермував „Просвітний гурток" під проводом пор. Карла Коберського, пізнішого кооперативного діяча в Галичині.

Виходив також журналик „Голос Табору" під моєю редакцією, видаваний спочатку в кількох примірниках на шапірографі, а згодом літографічним способом у друкарні в Райхенберґу. Журналик був ілюстрований карикатурами з т а б о р ового життя, що їх робив молодий маляр, підхорунжий Олійник.

Старшини, які мали закінчену середню освіту, могли дістати відпустку і студіювати у високих школах у Празі. З того скористало багато наших старшин, з яких більшість повернулася згодом на Батьківщину, а деякі залишилися в Чехії, на Карпатській Україні, або емігрували в інші країни Західньої Европи.

У листопаді 1919 р. прийшов від диктатора Е. Петру-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ДЕЛЕГАТИ И УРЯДОВЦІ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ПАМ'ЯТАЙТЕ: КОНВЕНЦІЯ ВЖЕ ВІДБУЛАСЯ, АЛЕ ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ!

ТРИБУНА У. Н. СОЮЗУ

РІК XVII. ЛИПЕНЬ 1970 Ч. 4 (159)

Ярослав Падох

ТРЕТЯ ПРОБА

В останніх двох роках ми пережили дві кризи й з вдоволенням можемо ствердити, що ми їх перебули з повним успіхом

Дві перемоги

Перша криза — це небезпека, що у великий, пам'ятний ювілейний рік, можемо не лише не підрости, але й зменчити число наших членів, бо ж 1969 рік був роком, в якім наші втрати дійшли були до небувалої до того часу кількости-понад 4,600 членів. Від 1950 року ми не мали ані одного року, в якому ми придбали б 5,000 нових членів, а бували роки, коли наш річний здобуток був менший, як 4,000. Було можливим у минулому році придбати лише 4,000 і при цьому, як не як, поважному числі, втратити понад пів тисячі членів! Ця небезпека зганяла нам сон з очей і вона, усвідомлена нашими активними союзовими діячами, вдіяла це, що значна частина їх спромоглася в ювілейному році на справді ювілейний подвиг: придбала кругло 5,500 членів. Ними ми покрили всі величезні втрати в членах і доповнили наше членство до повних 89,000 членів.

Друга криза — це була нова небезпека, що до часу конвенції, яка відбувалася в травні цього року, ми знову можемо не лише не підрости, але й змаліти. Небезпека розтратити здобуток ювілейного року й прибути на нашу чотирорічну конвенцію не з прибутком, але з втратою, також була дуже реальною. Адже в цім році наші втрати будуть багато-багато більші, як були в такому важкому попередному році. Обчисляємо, що втрати в 1970 році перейдуть 5,500 членів, отож будуть кругло на тисячу членів більші, як попереднього року. І від січня цього року почавши, з кожним місяцем, ми мусіли покривати щораз більші втрати і знову була небезпека, що не подоласмо цій небезпеці. Тільки подумати з яким прикрим почуттям ми зустрічали б нашу 27-му конвенцію, якщо б ми не були в спромозі прибути на неї з новою радісною вісткою, що ми придбали нову перемогу над надміру прикрими обставинами й що УНСоюз вже в цім новім році знову видатно підріс. Так воно і сталося. В часі чотирьох з половиною місяців 1970 року ми придбали 2,811 нових членів, тобто на 311 членів більше, як ми собі поставили за мету передконвенційної кампанії, й цим великим здобутком не лише покрили всі втрати, але придбали таку надвишку, що поставили новий рекорд: 89,500 загалу членів. Після цього лише 500 членів ділило нас від нової мети: 90,000 членів.

Здобутки цих двох блискучих кампаній є кращі за всі здобутки останніх 19-ти років. Лише виїмкові кампанії з доби припливу нової іміграції в 1949 і 1950 роках, були кращі за ці останні. Вони зміцнили нашу віру в наше майбутнє і усвідомили нам, що ми ще не вичерпали всіх своїх можливостей і що наш шлях вгору ще далеко незакінчений.

Серед радости успіху нерідко зустрічається легковаження перешкод і занадто велику певність, що вони й без окремих зусиль будуть переборені, а успіх самий, як дозріла грушка, впаде нам у подолок. Така небезпека грозить і нам і то не в далекій будучности, але вже тепер, уже сьогодні. З кожним місяцем втрати ростуть, а число новопридбаних членів після конвенції змаліло. І ось так ми стали перед третьою кризою.

Третя проба

Ця третя криза не менш небезпечна, як дві раніші. Поперше, йдеться про успішне закінчення важливого, конвенційного року. Подруге йде про рік *найбільших втрат* в історії УНСоюзу, а потретє — про останній рік незвичайно великих „ювілейних" втрат. Якщо переборемо і цю третю кризу, тоді можна сподіватися ряду спокійніших років, з куди меншими вратами та проблемами росту.

Що ця криза існує, говорять голі числа. В січні цього року ми придбали 380 нових членів, в лютім — 350, в березні — 446, в квітні — 905, а в травні — 730. Разом 2,811 членів. За той час, тобто за п'ять перших місяців цього року, ми втратили 2,079 членів, так, що наш чистий прибуток за цей час виносить лише 732 члени.

Отож, з кінцем травня наше загальне число виносить 89,839 членів. Виходило б, що тільки 161 член бракує до досягнення 90,000 членів з кінцем цього року, до здобуття нашої мінімальної програми на цей рік. Але який довгий і тернистий шлях до цієї скромної цілі! Адже в дальших сімох місяцях треба сподіватися щонай менше 3,500 членів втрати, тобто по 500 місячно. Тому треба не менше, як 3,700 членів, щоб покрити всі ці величезні і надзвичайні втрати та доповнити наш загальний стан до 90,000. Отже від тепер уже мусимо здобувати що-місяця бодай 525 членів.

Не тратьмо вже ні одного дня . . .

Апелюю до Вас, Дорогі Секретарі, Делегати й Організатори! Апелюю найбільш наполегливо і переконливо, щоб Ви не тратили ані одного дня й старалися з усіх Ваших сил, з усім запалом, потрібним для подолання дуже трудного завдання, яке перед нами. Побороли Ви дві кризи впродовж останнього півтора року, поборіть і цю третю, сподіюся, останню. І тільки *негайне* приступлення до праці і тільки *систематична* праця можуть запевнити остаточну перемогу в цій третій, найважчій пробі.

Ще так недавно ми чули скромні, а водночас такі глибоко правдиві слова нашого Верховного Архиєпископа й Кардинала про це, що таким буде він Кардиналом, яким буде його українська громада, якими будемо ми всі. Якщо можна порівнювати мале з великим, то я хотів би на порозі нашого нового чотириріччя, після нашої останньої конвенції, сказати за Їх Блаженсвом Кир Йосифом: таким буде успіх організаційних змагань УНСоюзу взагалі, а їх керівника зокрема, якими будуть активними працівники УНСоюзу, якими будете Ви й ми усі.

В Божий час

Це була велика честь і правдива приємність одержати від Вас на недавній Конвенції вислови признання за минулу організаційну працю та доручення керувати нею нові чотири роки. Але Ваші надії на нові успішні роки й на нові, великі здобутки нашого Союзу тільки тоді справдяться, коли *всі* працюватимемо так запопадливо й так дружньо, як працювали досі. В надії на це я з повним ентузіязмом беруся до нової, чотирирічної праці в твердім переконанні, що ніхто з нас не заведе взаємного довір'я, ні я Вашого, ні Ви — мойого. Тож починаймо нашу працю рам'я об рам'я і починаймо в Божий час!

ОТЕЦЬ ГРИГОРІЙ ГРУШКА
Фото з погруддя на пам'ятнику в Клівленді у виконанні скульптора Михайла Черешньовського.

Степан Куропась

ОТЕЦЬ ГРИГОРІЙ ГРУШКА — ПІОНЕР УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЇ В АМЕРИЦІ

СЛОВО ПІД ЧАС ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА В КУЛЬТУРНОМУ ГОРОДІ В КЛІВЛЕНДІ 21-го ТРАВНЯ 1970.

Сьогодні пам'ятного дня 21 травня коштом УНСоюзу ми віделонюємо пам'ятник о. Григорієві Грушці в Культурному Городі міста Клівленду.

Хто був о. Грушка? Чим був він для американської України?

Найкращу дефініцію, хто був він, стрічаємо на іншому пам'ятнику, на могилі о. Г. Грушки в селі Пеняки, на Західній Україні. На гробовому камені, встановленому також коштом УНСоюзу, написано: „Тут спочиває о. Григорій Грушка, піонер української еміґрації, перший редактор „Свободи", організатор УНСоюзу в Америці. Від 1906 р. парох в Пеняках — помер 18-IV-1913". Стільки на гробовій плиті, на якій не можливо було з браку місця помістити все, чого бажалося б фундаторам пам'ятника.

Нині — зприводу 75-ліття УНСоюзу, що минуло минулого року, 57 літ пізніше, американські українці, репрезентовані делеґатами 27-ої Конвенції УНСоюзу, воздвигнули на американській землі пам'ятник людині, що була всім тим, чого треба було нашим першим еміґрантам. З приїздом о. Грушки до Америки 1890 р., о. Грушка, — писав о. Дмитрів у посмертній згадці, — був першим дійсним патріотом на американській Україні і він вірить, що його ім'я буде записане великими і значними буквами в історії американської України! Слова о. Дмитрова не лише сповнилися — його бажання перевиконано. Пам'ятник-статуя о. Грушки в цьому Культурному Центрі буде побіч інших українських пам'ятників доказувати, що вдячний народ не забувся про своїх провідників і еманципаторів. Отець Г. Грушка був еманципатором американських українців. Він старався, щоб зі сільських парубків, що тоді приїздили до Америки за роботою і кращою долею, зробити добрих патріотів, гідних синів козацької української нації. От. Грушка заложив „Свободу" і став першим її редактором на те, щоб тогочасний русин-українець довідувався про себе не з чужих газет, а зі своєї „Свободи".

Судилось тоді „Свободі" боротись зі своїми „рідними ворогами" і незрячими робітниками, які не знали кому вірити, без своїх провідників, газет, священиків-патріотів. У тій борні о. Грушка зі „Свободою" вийшов переможцем. На довгі роки до сьогодні о. Грушка лишив печать свого духа на американській Україні. Американські українці пішли у мандрівку століть з печаттю духа І. Франка і о. Грушки. Сьогодні немає вже в Америці в рядах УНСоюзу „рідних ворогів". Це все свідомі українці, які перейшли духову революцію з русинів на українців. Звичайно, ми не встидаємося назви „русин", бо такими ми були в часах о. Грушки. Шкода лише, що русини, які прийшли з другого боку Карпат, не визнали ще себе українцями, хоча навіть їх Карпатська Русь вже стала Україною.

Останнім передсмертним бажанням о. Грушки було, щоб кождий американський українець став членом УНСоюзу. Таке бажання висловив о. Грушка з нагоди 20-ліття „Свободи" яке вислав вже зі смертної постелі. Тому найкращим звеличанням пам'яти о. Г. Грушці буде, коли ми будемо будувати ідейні ряди УНСоюзу в напрямі бажань цього непересічного „Нестора" американської України. Український генерал В. Курманович назвав членство УНСоюзу — союзовою армією, здібною до жертв і побіди. Союзова армія 1894 р. мала добрих генералів, які вміли побідити. Від них же перший єсть о. Григорій Грушка. Хай ім'я його живе серед нас від роду в рід!

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ВІТАЙТЕ ЗА СТЕРНОМ

Відбута в травні цього року 27-ма Конвенція Українського Народного Союзу виконала одне із головних своїх завдань та вибрала Головний Уряд, який впродовж найближчої чотирорічної каденції має керувати цією найбільшою у вільному світі українською установою. На всіх 26 головних урядовців, Конвенція перевибрала 16 та вибрала 10 нових, з тим, що один з дотеперішніх головних радних, д-р Михайло Данилюк, був обраний на головного контролера.

Переобрані урядовці

До головного Екзекутивного Комітету на всіх сім урядовців були переобрані п'ять: головний предсідник Йосип Лисогір, заступниця головного предсідника Марія Душник, заступник головного предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан, головний секретар д-р Ярослав Падох та головний касир Петро Пуцило.

На п'ять членів Головної Контрольної Комісії, після того як д-р Володимир Галан відмовився від кандидатури, переобрано тільки одного: мґра Івана Геврика з з Вінніпеґу.

На 14 членів Головної Ради були переобрані дев'ять: Василь Дідюк, Степан Гавриш, Тарас Шмаґала, Дмитро Попадинець, Тарас Шпікула, д-р Анна Чопик, Володимир Запаранюк, Мирон Куропась і Андрій Джула. З дотеперішніх головних радних пані Мрія Демидчук відмовилась від кандидатури на перевибір.

Новообрані урядовці

Як згадано, на всіх 26 головних урядовців УНСоюзу, 27-ма Конвенція вибрала 10 нових, крім того, що дотеперішнього головного радного д-ра Михайла Данилюка обрано на головного контролера.

До Головного Екзекутивного Комітету обрані вперше: заступник головного предсідника проф. Іван Телюк та заступник головного предсідника на Канаду сенатор Павло Юзик. До Конвенції ці пости займали інж. Степан Куропась та Богдан Зорич, який безпосередньо перед виборами зрікся кандидатури.

До Головної Контрольної Комісії були обрані вперше: мґр. Іван Винник, проф. д-р Богдан Гнатюк, д-р Іван Скальчук та д-р Михайло Данилюк.

До Головної Ради обрані вперше: д-р Богдан Футей, інж. Анатолій Дорошенко, Анна Гарас, мґр Мирослав Кальба і Євген Репета.

Як сказано, ці новообрані Члени Головного Уряду, разом з переобраними впродовж найближчих чотирьох років керуватимуть Українським Народним Союзом.

Вітайте за стерном!

НОВООБРАНІ ЧЛЕНИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС

Проф. Іван Телюк
заступник гол. предсідника

Сенатор Павло Юзик
заступник гол. предсідника на Канаду

Мґр. Іван Винник
головний контролер

Проф. д-р Богдан Гнатюк
головний контролер

Д-р Іван Скальчук
головний контролер

Д-р Богдан Футей
головний радний

Анна Гарас
головна радна

(Головний радний інж. Анатолій Дорошенко ще не надіслав своєї фотознімки)

Мґр. Мирослав Кальба
головний радний

Євген Репета
головний радний

САЛЮТ ПІОНЕРАМ...

Проходить уже другий місяць від часу, як у Клівленді відбулася 27-ма з черги Конвенція Українського Народного Союзу, але вона, ця Конвенція, все ще є одним з головних предметів уваги, дебат і міркувань найширшого загалу не тільки союзовців, але і всієї громади. Справа цілком зрозуміла: УНСоюз це найстарша і найбільша та найзаможніша установа, яка була в минулому і є сьогодні головним джерелом наших моральних, людських і фінансових ресурсів усіх наших активностей у Новому Світі, як і нашої допомоги українському народові в його змаганнях.

Також нічого дивного, що ці поконвенційні коментарі і міркування відносяться головно до людей, до осіб, які брали участь у Конвенції та які цією Конвенцією були обрані чи переобрані на відповідні пости в Головному Уряді. Це ж бо головні, щоо не сказати одинокі зміни, які зайшли на Конвенції. Ідейні бо заложення УНСоюзу є ті самі, що їх встановили його піонери-основоположники 76 років тому. Під час Конвенції не було не то пропозицій чи дебат, але навіть і найменших натяків на те, щоб ці основи і напрямні якнебудь зміняти. Цілком навпаки. Усі ними дорожать, як найбільшою цінністю і як головною причиною та передумовою постійного і безперервного росту і розвитку УНСоюзу.

Д-р Володимир Галан

Інша справа з людьми. Правда, вони, подібно до ідей і напрямних, з кожним роком розвиваються і „усучаснюються", але вони також з кожним роком старші і після років приходить час, щоб стерно громадського корабля передати в молодші руки. Такий закон природи і життя. Так сталося в поодиноких випадках і на останній Конвенції УНСоюзу.

УНСоюз можливо більше, ніж будь-яка інша організація, шанує своїх піонерів та черпає своє знання з їхнього досвіду, базує на ньому свої пляни на майбутнє. „У пошані до піонерів — лицем до молоді" було ювілейним гаслом з нагоди 75-річчя УНСоюзу, це гасло мало максимальну увагу на Конвенції, воно фактично було її моттом. Це гасло можна і треба в найповнішому його розумінні примінити і до тих, що їх уже немає у списку членів новообраного Головного Уряду УНС, хоч їхні імена вже завжди повторюватимуться в списку почесних членів цього Уряду.

Між ними, крім довголітнього „залізного" касира Романа Слободяна, який звільнив свій пост на попередній 26-ій Конвенції чотири роки тому, треба назвати в першу чергу не менш „залізного" довголітнього контролера і голову Головної Контрольної Комісії д-ра Володимира Ґалана. Його ім'я вже давно записане золотими літерами в історії Американської України, поруч таких славних імен, як д-р Лука Мишуга, Дмитро Галичин, інж. Володимир Коссар у Канаді та ряд інших, що „усучаснили" УНСоюз після першої світової війни та були головними творцями і промоторами українського громадського життя в Новому Світі до другої світової війни і після неї. Д-р Володимир Ґалан, як справжній великий лідер, не прийняв номінації на головного контролера, хоча мав запевнений перевибір на цей пост. Свою відмову від кандидатури на перевибір мотивував д-р Ґалан перевантаженням іншими громадськими обов'язками, зокрема своїми відповідальностями на пості нашої репрезентативної харитативної централі, ЗУАДКомітету.

Між тими, що на останній Конвенції УНСоюзу відмовилися від кандидатури на перевибір, була також пані Марія Демидчук, дружина покійного редактора „Свободи" д-ра Семена Демидчука, справжня і одна з найбільш заслужених піонерок і УНСоюзу і загального нашого громадського життя.

Інші, між ними зокрема колишній довголітній контролер і опісля заступник головного предсідника інж. Степан Куропась, провідна активність якого записана на багатьох сторінках історії Американської України, зокрема історії УНСоюзу, ОДВУ і „Свободи", а дальше: головні контролери Іван В. Іванчук та Володимир Гірняк ще пробували своїх сил і кандидували, але не пощастило. Проте, Конвенція опісля однодушно апробувала пропозицію, щоб і їх включити до почесних членів УНСоюзу, як включено до неї й тих, що раніше з будь-яких причин відійшли з Головного Уряду: головних радних Дмитра Шмаґалу, Володимира Дідика, Миколу Давискибу.

Усім їм Конвенція виявила найвищу пошану. Усім їм наш союзовий салют!

Секретарі УНСоюзу!

Щоб з повним успіхом закінчити цей конвенційний рік УНСоюзу, а саме, щоб покрити величезні втрати, які будемо мати в цім році (5,500 членів) та дійти до 90,000 членів, треба до кінця року придбати ще бодай 3,500 нових членів. Це досягнемо тільки тоді, коли ВСІ Відділи КОЖНОГО МІСЯЦЯ придбають бодай по ДВОХ членів. Коли Ви не придбали їх ще в цім місяці, зробіть це негайно. І робіть це кожного наступного місяця. Це найважніше завдання відділового секретаря!

Ярослав Падох

УСПІХ КОНВЕНЦІЙНОЇ КАМПАНІЇ

Пляноючи конвенційну кампанію, ми брали до уваги дуже успішний попередній, ювілейний рік, який в багатьох секретарів хвилево вичерпав „резерви" та короткий час, який ця кампанія мала тривати. Тому ми поставили собі мету: 2.500 членів. Цю мету ми не лише повністю досягли, але й її перевищили рівно на 12.5 відсотків. Наш здобуток виносить 2.811 членів.

Цей успіх допоміг нам покрити всі втрати за перших п'ять місяців цього року, які винесли величезне число 2.079, а надвишка 732 членів дозволила піднести загальне число членів УНСоюзу до небувалої досі висоти 89.839. Оттак ми вже тільки на один невеликий крок наблизилися до давно дожиданого і бажаного 90.000-го Союзу. З кінцем травня ц. р. до того числа недостає лише 161 членів.

Найкращі організатори

Справедливість вимагає скласти признання і подяку усім, які трудилися для цього великого успіху. Є поміж ними сотні наших працьовитих секретарів та інших організаторів, зокрема конвенційних делеґатів. Є 16 таких, які зорганізували 25 або більше членів і вже так вчасно, перед половиною року, стали наново членами почесного Клюбу Заслужених Союзовців. Перед між ними вже вп'яте веде обласний організатор і переобраний головний радний УНСоюзу Василь Дідюк з Торонта, а за ним другі два обласні організатори й радні Степан Гавриш з Філядельфії та Євген Репета з Дітройту. За визначні успіхи цього останнього Конвенція вибрала на головного радного. Зараз за ними примістився найкращий відділовий організатор, секретар великого чикаґівського Відділу ч. 379, Михайло Семків, а далі його „сусіди" на почесній листі „найкращих організаторів", а саме секретар з Піттсбургу Карло Сачко, сеніор організаторів з Чикаґа Микола Ткачук, секретарі з Канади Яків Бурій і Лев Вовк. Микола Хоманчук — секретар з Ню Йорку і ряд інших. Пані Анна Гнатюк, секретарка з Нюарку, та організаторка й секретарка з Торонта пані Софія Куца, репрезентують поміж цими найуспішнішими наше союзове жіноцтво. А за членами Клюбу йдуть 80 організаторів, які придбали десять до 24 членів. Разом усіх, що придбали бодай 10 членів, є 96 осіб.

Найкращі Відділи й Округи

Згадуючи найкращих організаторів, не забудьмо й про найкращі Відділи. Поміж ними на переді, подібно як минулого року, стоїть відомий поза межами Ню Йорку Відділ ч. 361, більш знаний, як Т-во „Дністер", якого три урядовці: д-р Василь Вишиваний, Роман Крупка та Іван Пригода в найкращій співпраці і у важкій праці поставили вже вдруге свій Відділ на чоло всіх Відділів УНСоюзу. А за цим нюйоркським Відділом йдуть два стовпи союзового Чикаґа, Відділи ч. 221 під проводом найстаршого головного радного Тараса Шпікули і Відділ ч. 379 під проводом вже вище згаданого, найуспішнішого відділового організатора Михайла Семкова. За ними довгий ряд Відділів, які за короткий час кампанії придбали 10 або більше членів. Є їх 105, а серед них 15, які придбали 25 або більше.

Поміж Округами на чоло вийшла Округа Чикаґа. Це вже вдруге підряд, бо й минулого року вона була першою. За нею примістилися округи Ню Йорку, Філядельфії і Торонта, а далі ще чотири округи, які здобули більше сотні членів. Усім їм належиться велике признання і подяка. Дев'ять округ придбали від 50 до 100 членів, а решта з усіх тридцяти округ придбали нижче п'ятдесятки.

Окремі таблиці, прикрашені знимками, відзначають місячних чемпіонів конвенційної кампанії з останніх двох місяців, квітня і травня. В обох місяцях було їх по 15. Трьох з них В. Дідюк, Є. Репета і Р. Крупка були чемпіонами в оба ці місяці. Квітнева п'ятнадцятка прибавила 178 членів, тобто 20% з 905 членів придбаних в тому місяці, а травневі чемпіони, хоч їх було небагато, бо лише 15, придбали рівно 25% травневого прибутку членів.

Парафразуючи ювілейний клич нашого ювілейного року кінчимо цей огляд щойно закінченої кампанії кличем: в пошані до заслужених у конвенційній кампанії й лицем до майбутніх подвижників кампанії післяконвенційної! Віримо, що їх буде багато, а їх здобутки ще більші!

Як відділові секретарі можуть допомогти у важливій справі

З початком цього року леґіслятура стейту Кензас розглядала проєкт закону, який передбачував скасування дотеперішного звільнення від податків братських забезпеченевих організацій, в цім також Український Народний Союз, який в тім стейті має свій Відділ та забезпечує членів.

Головна канцелярія Крайового Братського Конґресу в Чикаґо звернулася в цій справі до всіх своїх членів, братських Союзів, з закликом, щоб місцеві Відділи звернулися до своїх місцевих асембліменів та сенаторів, щоб вони голосували проти того проєкту закону та допомогли його відкинути. Адже по довголітній традиції, братські Союзи в усіх стейтах були звільнені від податків, бо вони працюють не для зиску, але всі свої заощадження повертають для добра своїх членів та своїх церковних і громадських установ.

Идучи за покликом згаданого Конґресу, якого членом є УНСоюз, головна канцелярія УНС звернулася до секретаря 323-го Відділу УНСоюзу в Кензас Сіті, п. Михайла Білика, з проханням взяти участь у цій акції. Справа була тим важнішою, що кензаська Леґіслятура була першою, яка мала такий закон ухвалити. За нею напевно пішли б інші стейти. Небезпека була тим більша, що заки ми взялися до цієї акції, нижча палата леґіслятури вже ухвалила була цей новий закон. Тому боротьба проти нього мусіла піти вже тільки перед Сенатом.

Секретар Білик відгукнувся на наш заклик і вислав листи від свого Відділу та всього УНСоюзу до стейтових сенаторів, зокрема до сенатора своєї округи Джорджа Д. Белла. На листи він дістав дуже прихильні відповіді від сенаторів Белла, Чарлза Е. Гінчі і Роберта Ф. Беннета. Всі вони запевнили його, що вволять його прохання і голосуватимуть проти схвалення того закону. Короткий час після того Сенат відкинув цей закон й п. Білик одержав ввічливе повідомлення сенаторів, з якими листувався, що Сенат поступив по думці і бажанню нашого секретаря Михайла Білика.

Інформуємо про цю акцію наш союзовий та ширший загал, щоб на цім важнім й водночас успішнім прикладі показати, яким широким є поле діяльности Відділів УНСоюзу та його урядовців, а водночас які можливости воно дає всім нам для праці й добра нашої установи та всього громадянства чи то внутрі української громади, чи поза нею, включно до, здавалось би для нас неприступних, чи мало приступних, законодатних і політичних кругів.

Ярослав Падох

Ще можна придбати Ювілейну відзнаку 75-річчя УНСоюзу

Ювілейну відзнаку, видану з нагоди 75-річного ювілею УНСоюзу, вперше вручену делеґатам на 27-ій Конвенції УНС в Клівленді в травні ц.р. Вручено її лише тим, які в минулому ювілейному році, або в часі передконвенційної кампанії придбали десять членів. За відповідне число членів вони дістали одну з її трьох відмін: за 10-24 членів — бронзову, за 25-49 — срібну й за 50- і більше — золоту.

Ці, які придбали бронзову чи срібну відзнаки за свої заслуги в ювілейній кампанії з 1969 року, мали змогу заміняти бронзову на срібну або золоту, якщо здобули вже в цьогорічній кампанії додаткових членів, які разом з членами, придбаними минулого року, дійшли до числа 25 або 50 членів. Число членів, придбаних в обох цих кампаніях додасться, і за загальну кількість признається належну відзнаку.

Ця можливість продовжується до кінця цього року. Хто придбає до кінця цього року, разом із членами, придбаними в минулім році, разом 10-24 членів, дістане, як попереднього року, бронзову відзнаку; хто ж разом за оба роки придбає 25-49 членів, той дістане відзнаку срібну, а за 50 або більше членів одержить золоту відзнаку.

Ювілейна відзнака — це чимала пам'ятка. Тому всім союзовим діячам слід про це подбати, щоб здобути одну з цих трьох відзнак.

Пам'яті заслуженого секретаря УНСоюзу

сл. п. Степан Маланчук

В „Свободі" була згадка про передчасну, бо щойно на 59-му році життя, смерть заслуженого довгорічного секретаря 252 Відділу УНСоюзу в Чикаґо, сл.п. Степана Маланчука. Тут поміщена його світлина пригадає багато союзовим членам і нечленам цього працьовитого, завжди ввічливого й готового до допомоги типового союзового секретаря, справжнього громадського працівника і помічника. Зокрема вона пригадає Покійного численним ходорівським землякам і численним членам ОУН, до якої він належав і як зв'язковий якої він у часі першої окупації Галичини большевиками, в районі Радимна, допомагав переходити річку Сян усім тим, які чи то рятували своє життя від большевиків, чи з доручення ОУН мали перебратися на німецький бік ворогами поділеного краю. Покійний поза УНСоюзом, якому присвячував найбільше часу, до кінця свого життя був активним в церковнім і громадськім житті. Був членом ОДВУ, касиром і книговодом православної громади на Кортез в Чикаґо і виконував багато інших, загальних обов'язків. Покійний заслужив собі на довготривалу і вдячну пам'ять усіх, що його знали й з ним трудилися для громадського добра.

Я.П.

352 Відділ УНС потерпілим братам в Юґославії

На загальних зборах 352 Відділу УНСоюзу в Честер, Па., які відбулися в січні ц.р., на пропозицію п. Василя Кия рішено перевести збірку на наших потерпілих братів під час землетрусу в Юґославії. Збіркою занявся п. Осип Сарахман, містоголова Відділу, та по тритижневій невпинній праці зібрав 207.50 дол., що їх переслано до ЗУАДК за посередництвом УНСоюзу.

Пожертви склали:

По 10 дол.: Каспер Параскевія.

По 5. дол.: Венчак Олекса, Сарахман Осип, Кий Василь, Микита Стефан, Грабовий Франко, Дашківська Ольга, Салдан Ярослав, Мінчак Дмитро, Захаріясевич Євген, Сич Володимир, Пастушек Марія, Пастушек Василь.

По 3 дол.: Мінчак Евстахій, Пастушок Василь, Качмар Ярослав, Янчак Іван, Новак Василь, Кучера Данило, Бранчек Франц, Злупко Олекса, Блонарович Олександер, Мисак Петро.

По 2 дол.: Щербак Ярослав, Павлюк Теофіль, Харів Іван, Мамчин Іван, Бандерський Осип, Лісković Григорій, Мазур Стефан, Кобрин Ярослава, Смолій Ігор, Кічула Андрій, Рущак Михайло, Давид Іван, Кічула Іван, Візьняк Петро, Марчишин Микола, Шабатура Павло, Нодіс Марія, Гладан Петро, Батринчак Володимир, Рац Тамара, Либуш Микола, Чабан Іван, Назаревич Ірина, Кізюк Осип, Комановська Марія, Баґан Іван, Кмока Ярослав, Малиновськи Роза, Малецький Богдан, Волянський Володимир, Міхулка Осип, Давид Осип, Крамар Володимир, Олександер Володимир, Сольчаник Андрій, Литвин Роман, Коцюба Любомир, Молодовець Дмитро, Сорока Дмитро, Михалович Володимир, Гречух Іван.

По 1 дол.: Ковальчук Михайло, Даців Микола, Ціхановський Григорій, Молот Михайло, Федак Іван, Лебіщак Іван, Сулик Михайло, Сьома Дмитро, Януш Юлія, Яцяк Михайло, Мельник Григорій, Кізюк Роман, Пелюта Анна, Дучак Теодор, Максимик Анна, Бандеровскі Тоні, Ціхановський Євген, Строб Соня, Шершень Дмитро, Візняк Стефан, Щудлак Василь, Кузик Володимир, Рилько Омелян, Трач Василь, Возьний Михайло.

По 0.50 дол.: Коротко Олександер.

Я. Щ.

ПОМЕР ЗАСЛУЖЕНИЙ ПІОНЕР

Сл. п. Михайло Баран

Джерзі Сіті. — Як уже інформовано, в четвер, 25-го червня, тут помер на 82-му році життя один з найстарших і найбільш заслужених піонерів своєї громади, співосновник та довголітній секретар 270-го Відділу Українського Народного Союзу, сл. п. Михайло Баран. Поховано його в понеділок, 29-го червня, з участю великої громади. Від УНСоюзу прощав Покійного головний секретар д-р Ярослав Падох, а заступник головного предсідника Володимир Сохан взяв участь у панахиді попереднього дня.

ЧЕМПІОНИ

ЧЛЕНСЬКОЇ КАМПАНІЇ ЗА МІСЯЦІ КВІТЕНЬ, ТРАВЕНЬ 1970 Р.

440 В. Дідюк 32

361 Р. Крупка 23

292 Е. Репета 23

37 Анна Гнатюк 17

53 К. Сачко 16

78 І. Петрунцьо 14

379 М. Семків 14

430 І. Кніґницький 13

55 А. Ціздин 12

342 о. П. Мелех 12

407 В. Шаран 12

432 В. Пінковський 12

7 Анна Гарас 11

184 Б. Ластовецький 11

368 В. Подубинський 11

411 В. Давидюк 11

5 М. Хоманьчук 10

153 І. Одежинський 10

277 Е. Гомотюк 10

346 Р. Чучкевич 10

361 В. Вишиваний 10

423 М. Ольшанський 10

440 Софія Куца 10

456 Б. Лавринів 10

Т. ЧУРМА, О. ЗИНЮК І СОФІЯ КАРПЛЮК НЕ ПРИСЛАЛИ СВОЇХ ЗНІМОК.

НАЙКРАЩІ ВІДДІЛИ УНСОЮЗУ, ЯКІ ПО КІНЕЦЬ 1970 Р. ПРИДБАЛИ 10 АБО БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ

П. Ч.	Число Відділу	Місцевість	Членів Число
1.	361	Ню Йорк, Н. Й.	64
2.	221	Чикаґо, Ілл.	46
3.	379	Чикаґо, Ілл.	43
4.	430	Філядельфія, Па.	38
5.	402	Етобіко, Онт.	34
6.	53	Пітсбург, Па.	33
7.	5	Асторія, Н. Й.	31
8.	444	Саскатун, Сас.	30
9.	37	Елізабет, Н. Дж.	28
9.	146	Дітройт, Миш.	28
11.	94	Гамтрамк, Миш.	27
11.	387	Вилимантик, Р. Ай.	27
13.	440	Торонто, Онт.	26
13.	456	Тиминс, Онт.	26
13.	468	Ніяґара он Лейк, Онт.	26
16.	131	Чикаґо, Ілл.	24
16.	432	Торонто, Онт.	24
18.	39	Сиракюзи, Н. Й.	23
18.	240	Клівленд, Огайо	23
18.	316	Рочестер, Н. Й.	23
18.	346	Клівленд, Огайо	23
22.	114	Чикаґо, Ілл.	22
22.	157	Чикаґо, Ілл.	22
22.	204	Ню Йорк, Н. Й.	22
25.	22	Чикаґо, Ілл.	21
25.	25	Джерзі Сіті, Н. Дж.	21
25.	340	Нюарк, Н. Дж.	21
28.	14	Нюарк, Н. Дж.	20
28.	32	Філядельфія, Па.	20
28.	407	Торонто, Онт.	20
28.	422	Філядельфія, Па.	20
32.	78	Майнерсвил, Па.	18
32.	83	Філядельфія, Па.	18
32.	277	Гартфорд, Конн.	18
32.	345	Міннеаполіс, Мінн.	18
32.	368	Маямі, Флорида	18
37.	423	Чикаґо, Ілл.	17
38.	15	Вашингтон, Д. К.	16
38.	182	Клифтон, Н. Дж.	16
38.	327	Гемпстед, Н. Й.	16
38.	439	Судбури, Онт.	16
42.	59	Бриджпорт, Конн.	15
42.	76	Нюарк, Н. Дж.	15
42.	96	[illegible], Па.	15
42.	174	Дітройт, Миш.	15
42.	183	Дітройт, Миш.	15
42.	217	Рочестер, Н. Й.	15
42.	266	Амстердам, Н. Й.	15
49.	42	Пассейк, Н. Дж.	14
49.	55	Кертіс Бай, Мд.	14
49.	175	Дітройт, Миш.	14
49.	184	Ню Йорк, Н. Й.	14
49.	342	Картерет, Н. Дж.	14
49.	408	Торонто, Онт.	14
55.	20	Гамтрамк, Миш.	13
55.	47	Бетлегем, Па.	13
55.	167	Толідо, Огайо	13
55.	216	Філядельфія, Па.	13
55.	254	Ню Брітан, Конн.	13
55.	292	Дітройт, Миш.	13
55.	371	Нюарк, Н. Дж.	13
55.	397	Філядельфія, Па.	13
55.	424	Філядельфія, Па.	13
64.	17	Чикаґо, Ілл.	12
64.	33	Чикаґо, Ілл.	12
64.	35	Чикаґо, Ілл.	12
64.	38	Обирн, Н. Й.	12
64.	130	Ню Йорк, Н. Й.	12
64.	156	Честер, Па.	12
64.	158	Бруклин, Н. Й.	12
64.	161	Амбридж, Па.	12
64.	295	Акрон, Огайо	12
64.	301	Чикаґо, Ілл.	12
64.	320	Балтимор, Мд.	12
64.	336	Клівленд, Огайо	12
64.	344	Баунд Брук, Н. Дж.	12
64.	441	Фрот Віллєм, Онт.	12
78.	8	Йонкерс, Н. Й.	11
78.	16	Спрінґ Валей, Н. Й.	11
78.	63	Форд Сіті, Па.	11
78.	147	Алентавн, Па.	11
78.	220	Чикаґо, Ілл.	11
78.	238	Бостон, Масс.	11
78.	251	Клівленд, Огайо	11
78.	349	Манвіл, Н. Дж.	11
78.	353	Ню Бронсвик, Н. Дж.	11
78.	356	Омага, Небраска	11
78.	362	Бристоль, Па.	11
78.	399	Чикаґо, Ілл.	11
78.	411	Торонто, Онт.	11
78.	434	Монтреаль, Квіб.	11
78.	445	Вінніпеґ, Ман.	11
78.	484	Ютика, Н. Й.	11
78.	489	Ню Йорк, Н. Й.	11
95.	10	Філядельфія, Па.	10
95.	70	Джерзі Сіті, Н. Дж.	10
95.	155	Перт Амбой, Н. Дж.	10
95.	230	Янґставн, Огайо	10
95.	234	Елізабет, Н. Дж.	10
95.	245	Трентон, Н. Дж.	10
95.	293	Бруклин, Н. Й.	10
95.	330	Литл Фолс, Н. Й.	10
95.	313	Рочестер, Н. Й.	10
95.	414	Ню Гейвен, Конн.	10
105.	465	Лашин, Квіб.	10

ЗДОБУТКИ ОКРУГ УНСОЮЗУ

ПО КІНЕЦЬ ТРАВНЯ 1970 РОКУ

П.Ч. Округа (осідок)	Кільк. Відд.	Придб. членів у травні	Разом у 1970 р.
1. Чикаґо, Ілл.	34	91	322
2. Ню Йорк, Н. Й.	38	84	271
3. Філядельфія, Па.	37	85	267
4. Торонто, Онт.	24	58	217
5. Нюарк, Н. Дж.	22	47	155
6. Дітройт, Миш.	18	30	150
7. Клівленд, Огайо	19.	42	121
8. Ню Гейвен, Конн.	14	22	101
9. Пітсбурґ, Па.	21	27	98
10. Перт Амбой, Н. Дж.	12	29	73
11. Рочестер, Н. Й.	8	23	70
12. Джерзі Сіті, Н. Дж.	11	22	69
13. Сиракюзи-Ютика, Н. Й.	15	12	64
14. Ніяґара, Онт.	9	8	60
15. Вінніпеґ, Ман.	14	22	59
16. Шамокин, Па.	21	16	54
17. Балтимор, Мд.	9	26	51
18. Трой, Н. Й.	8	9	40
19. Монтреаль, Квіб.	9	8	36
20. Пассейк, Н. Дж.	6	5	35
21. Аллентавн, Па.	12	2	32
22. Міннеаполіс, Мінн.	6	14	31
23. Янґставн, Огайо	10	5	28
24. Вилкс Бери, Па.	9	4	21
25. Бостон, Масс.	5	11	19
26. Лудлов, Масс.	5	6	14
27. Скрентон, Па.	10	4	13
28. Вунсакет, Р. Ай.	7	—	11
29. Бофало, Н. Й.	11	2	6
30. Ст. Люіз, Мо.	7	—	2
31. Необ'єднані Відділи	29	16	50

НАЙКРАЩІ ОРГАНІЗАТОРИ УНС

ЯКІ ПО КІНЕЦЬ ТРАВНЯ 1970 Р. ПРИЄДНАЛИ 10 АБО БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ

П.Ч.	Організатор	Відд.	Кільк. чл.
1	В. Дідюк	440	63
2	Е. Репета	292	43
3	С. Гавриш	83	40
4	М. Семків	379	37
5	К. Сачко	53	32
6	М. Ткачук	114	31
7	Я. Бурій	402	30
8	Л. Вовк	444	30
9	М. Хоманчук	5	28
9	Анна Гнатюк	37	28
11	Т. Шпікула	221	27
11	Р. Крупка	361	27
13	І. Одежинський	153	26
13	І. Кніґницький	430	26
13	Софія Куца	440	26
16	Б. Лавринів	456	25
17	І. Пиндус	39	23
17	Р. Чучкевич	346	23
19	Квітка Стецюк	25	21
19	В. Вишиваний	361	21
21	Люба Васько	94	20
21	Є. Омельченко	451	20
23	І. Петрунцьо	78	18
23	Е. Гомотюк	277	18
23	В. Шаран	407	18
26	М. Отрок	14	17
26	Стефанія Букшована	340	17
28	О. Зинюк	15	16
28	Олена Олек	22	16
28	В. Олійник	387	16
31	М. Хомин	32	15
31	В. Зацерковний	439	15
33	А. Ціздин	55	14
33	Л. Боднар	131	14
33	А. Слюсарчук	174	14
33	Б. Ластовецький	184	14
33	Т. Кубарич	217	14
33	І. Пригода	361	14
33	В. Подубинський	368	14
33	Т. Тещук	422	14
41	П. Головачук	42	13
41	Анна Гарас	47	13
41	В. Вишиваний	361	13
41	В. Романишин	254	13
41	о. Петро Мелех	342	13
41	М. Дербуш	345	13
47	Б. Вовчик	35	12
47	С. Ґонза	38	12
47	О. Стешин	130	12
47	А. Саноцький	158	12
47	А. Джула	161	12
47	А. Папа	316	12
47	І. Малко	320	12
47	Г. Кисіль	336	12
47	В. Пінковський	432	12
47	Д. Заневич	441	12
57	М. Москаль	16	11
57	М. Турко	63	11
57	І. Зазворський	147	11
57	В. Матичак	157	11
57	Т. Чурма	157	11
57	І. Живіцький	182	11
57	В. Палідвор	204	11
57	І. Мелінишин	220	11
57	М. Кіґічак	240	11
57	В. Труфин	266	11
57	С. Мотрович	295	11
57	В. Гавриляк	316	11
57	Т. Бутрей	344	11
57	М. Захарко	349	11
57	В. Оріховський	353	11
57	Ф. Петрик	362	11
57	Ю. Варанюк	371	11
57	М. Нич	397	11
57	В. Давидюк	411	11
57	І. Геврик	445	11
57	Д. Попадинець	434	11
57	Стефанія Кочій	472	11
57	В. Запаранюк	484	11
57	М. Шпетко	489	11
81	К. Хільченковський	10	10
81	Софія Оріх	33	10
81	В. Салабун	76	10
57	М. Шпетко	489	11
81	К. Хільченковський	10	10
81	Софія Оріх	33	10
81	В. Салабун	76	10
81	Н. Драпала	96	10
81	М. Фединишин	155	10
81	І. Вельґан	167	10
81	М. Ярема	175	10
81	Софія Карплюк	204	10
81	Марія Шпікула	221	10
81	П. Ліщак	230	10
81	В. Шпачинський	327	10
81	І. Мартинюк	330	10
81	Марія Сверида	343	10
81	М. Ольшанський	423	10
81	І. Скальчук	430	10
96	Текля Мороз	465	10

ЧЕМПІОНИ

ЧЛЕНСЬКОЇ КАМПАНІЇ В МІСЯЦІ КВІТНІ 1970 Р.

Ч.П.	Організатор	Відд.	Число членів	Сума забезп.
1.	В. Дідюк	440	18	$34,000 4 АДД
2.	Анна Гнатюк	37	17	11,500
3.	І. Петрунцьо	78	14	25,000
4.	Р. Крупка	361	13	14,500 1 АДД
5.	В. Шаран	407	12	21,000
6.	Е. Репета	292	11	41,000 6 АДД
7.	Анна Гарас	47	11	40,500 5 АДД
8.	В. Подубинський	368	11	11,000
9.	В. Давидюк	411	11	13,000
10.	І. Одежинський	153	10	21,500
11.	М. Хоманьчук	5	10	10,000
12.	Е. Гомотюк	277	10	8,500
13.	Р. Чучкевич	346	10	24,000 3 АДД
14.	В. Вишиваний	361	10	11,500 1 АДД
15.	Софія Куца	440	10	30,000 4 АДД

ЧЕМПІОНИ

ЧЛЕНСЬКОЇ КАМПАНІЇ В МІСЯЦІ ТРАВНІ 1970 Р.

Ч.П.	Організатор	Відд.	Число членів	Сума забезп.
1.	К. Сачко	53	16	$28,000
2.	М. Семків	379	14	11,500
3.	В. Дідюк	440	14	41,000 7 АДД
4.	І. Кніґницький	430	13	33,500 4 АДД
5.	А. Ціздин	55	12	26,500 1 АДД
6.	Е. Репета	292	12	42,000 5 АДД
7.	о. П. Мелех	342	12	12,000
8.	В. Пінковський	432	12	41,500 1 АДД
9.	Т. Чурма	157	11	12,500
10.	Б. Ластовецький	184	11	14,000
11.	О. Зинюк	15	10	10,000
12.	Софія Карплюк	204	10	6,000
13.	Р. Крупка	361	10	15.500 2 АДД
14.	М. Ольшанський	423	10	21,000 3 АДД
15.	Б. Лавринів	456	10	43,000 8 АДД

Конвенційні Делеґати!

Давня традиція УНСоюзу вимагає, щоб кожний делеґат придбати в конвенційному році бодай десять членів. Чи Ви вже здобули свою „делеґатську десятку"? Якщо ні, то подбайте про це якнайскоріше, щоб ще цього місяця знайтися на почесній листі делеґатів, які сповнили цей свій обов'язок і придбали ювілейну відзнаку УНСоюзу, видану для відзначення його 75-річчя!

ВЗАЄМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: УНС ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ МОЛОДІ, МОЛОДЬ ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ УНС

У теперішній трирічній організаційній кампанії Українського Народного Союзу з метою збільшити кількість його членства до 100,000 у 1969-му році, в якому припадає 75-ліття УНС, окрему увагу віддається організації молоді. Забезпечення молоді в УНСоюзі має вітальну вартість, як для самої молоді, так і для УНСоюзу та всієї нашої укра- для їх взаємного майбутнього. Для підкреслення цієї уваінської громади на північно - американському континенті, для їх взаємного майбутнього. Для підкреслення цієї уваги і важливости, „Свобода" публікує в цій кампанії фотознімки новоприєднаних молодих членів УНСоюзу, якщо — очевидно — ці фотознімки нам надіслано.

Союзова родина Савчуків, членів 499-го Відділу УНСоюзу в Савт Бенд, Індіяна. Сидить зліва Стефан Савчук, за ним стоїть син Роман Савчук, поруч сидить мати Антоніна Савчук, а в неї на колінах маленький Тарас.

Союзова родина Чорнієвичів з Торонта, панство Оксана і Михайло Чорнієвич зі своїми дітьми: Зенком, студентом університету та Лідою, студенткою середньої школи. Всі вони належать до 478-го Відділу УНСоюзу в Торонті, секретарем якого є їх батько і дідо, п. Василь Остапяк.

Віра Ірина Венгльовська, донька інж. Романа і Людмили Венгльовських, нова членка 368-го Відділу УНСоюзу в Маямі, Флорида.

Льорі Анна Чолій, одна із наймолодших нових членок 441-го Відділу УНСоюзу в Тандер Бейн, Онт. Батько цієї членки Петро Чолій і двоє його дітей вже є членами УНСоюзу.

Борис К. Стефан Венгльовський син інж. Романа і Людмили Венгльовських, новий член 368-го Відділу УНСоюзу в Маямі, Флорида.

Ліса Марія Венгльовська, донька мгра Богдана і Христини Венгльовських, нова членка 368-го Відділу УНСоюзу в Маямі, Флорида.

Богдан Зорич

СЛОВО ПРО ОТЦЯ ГРУШКУ

ПРОМОВА ПІД ЧАС ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА В КУЛЬТУРНОМУ ГОРОДІ В КЛІВЛЕНДІ 21-го ТРАВНЯ 1970.

Десь далеко на півночі, в Алясці, в снігах і хуртовинах, де заблуканій українській людині, здавалось би, нема чого робити, 105 років тому з'явивсь сивобородий, але невгнутий о. Агапій Гончаренко і почав видавати 1-го березня 1868 року газету „Аляска Гералд", в якій надрукував статтю про Шевченка — а 20 років згодом, на сході Америки, в Ню Джерзі, із малого, загубленого в польових межах, нікому в світі невідомого галицького села з'явився ще один ідеаліст, о. Григорій Грушка, подивися на своїх земляків-побратимів, на своїх „родимців" глибокими розумними очима, подивися ген-ген поза них, у майбутнє — і, закотивши рукави, видає 15 вересня 1893 року в Джерзі Сити зовсім маленький листок, друкований тодішньою „русинською" говіркою, якому дає назву „Свобода", що стає творцем і основоположником Українського Народного Союзу.

Сьогодні, з перспективи скоро сотні років, бачимо, яке велике діло почала ця людина в невеличкому тоді Джерзі Ситі, почала дослівно з нічого, маючи тільки тверду, непохитну волю, тверду віру в потребу цього діла і готовність віддати йому всю свою силу, увесь свій незрівняний ентузіязм. „Я весь вік, увесь труд тобі дав у незломнім завзяттю", — міг би повторити за Ів. Франком о. Грушка.

Десь за морем, за горами і полонинами, у лемківському селі Пеняки вічним сном спочиває той, кого ми сьогодні вшановуємо в Америці. На чорній мармуровій плиті під хрестом білими літерами висічено: „Тут спочиває о. Григорій Грушка, піонер української еміґрації, перший редактор „Свободи" і організатор Укр. Нар. Союзу".

З усією вдячністю біжать наші думки на лемківські верхи, до місця, де покоїться прах людини, якій у клівлендському паркові воздвигнено пам'ятник, де відслонюємо відтворену в бронзі постать того, хто своїми ділами записав себе у велику книгу незабутніх. Наші думки біжать до людини, що все життя палала вогнем творчого діла! Людини, що надхненна титанічною любов'ю до рідної спільноти присвятила труд свого ума служінню національно-культурним процесам життя заокеанських українців. Ідея служіння своїй спільноті простелила всю дорогу життя основоположника УНСоюзу. Його істота не тільки глибоко розуміла ідею праці — але, відчувши всю трагедійність історичногоісходу за океан, змагалась за його твердий ґрунт, за процес його психологічного виховання. Він ясно бачив серед наших еміґрантських гуртів браки згуртованости, цілеспрямованости, доброї орієнтації, а надівсе бракувало чиєсь світлої, проникливої думки, яка стала б повсякчасним дороговказом у наших блуканнях.

Поява отця Григорія Грушки — це виняткова, епохальна постать в історії української еміґрації. Це велетень духа, це реальна синтеза багатьох думок і шукань тогочасного переселенця-інтеліґента, що з непосильною енерґією кидав гасла, давав розв'язку багатьом еміґрантським проблемам. Невгасимий вулкан його починів охопив цілий континент поселення українців Америки і Канади. Невгасимий вогонь — символ його душі — світильник на шляхах переселеної - викиненої з рідного гнізда української людини! Отець Г. Грушка — це світло, що випромінило в 1893-му році твір, що виріс до розмірів велетня на всіх просторах нової землі.

У цю хвилину глядить на нас закуте у бронзу його розумне обличчя. В цю врочисту хвилину дух його вітає поміж нами. Здається, чути відлуння його закликів — твердо й непохитно прямувати вперед, до нових і нових досягнень, стояти на сторожі діла! Як живий із живими, думає думу наших днів — гарячим, як колись, словом промовляє до нас: „Я був би щасливий бачити буяння врожаїв золотого жнива того засіву, який почали в 1893 р. мої долоні".

Дорогий Отче! Стаю до звіту перед пам'яттю Вашого світлого духа! До звіту за терен Канади! Хочу сказати, що Ваше палке слово проникало тремтливу голубінь канадських просторів, воно заповітним, травневим весноспівом пливе до українських умів і душ. Ваш дух допитливо глядить нам у вічі, у найглибші тайники душі, і питає, з чим сьогодні ми прийшли до Вас, то моє звітування у підсумках подає: кинене Вами зерно поросло і зростає щораз буйніше: 60 Відділів УНСоюзу із числом 9,250 членів! Наш труд далеко не завершений. Перед нами великі завдання. Вогонь Вашої душі теплить і зігріває нас до дальшого зусилля. Благословіть нам дорогу праці, гартуйте наші сили й характери для виконання взятих на себе обов'язків! Ми — пересмники ідей і діл, послідовники Ваших заповітів!

Схилімо ж нині наші чола перед постаттю того, хто поклав основу під будову нашої організації! Схилімо чола перед величністю його задуму, візійною прозірливістю того, хто й сьогодні є для нас надхненником, хто веде нас у дальшому поході до завершення початих ним і його послідовниками завдань! Вогонь його духа невгасимий! Він присвічує нам тепер і присвічуватиме в майбутньому!

Данило Р. Мец,

син Осипа і Анни Мец, внук довголітньої секретарки 37-го Відділу УНСоюзу Анни Гнатюк. Данило Р. Мец, як і його родичі та вся родина секретарки Віділу Анни Гнатюк, є членами 37-го Відділу УНСоюзу в Елізабеті, Н.Дж.

Марійка Б. (6 років), Степан Р. (4 роки) і Тарас І. (8 років) Дрогобицькі — це наймолодші члени 86-го Відділу УНСоюзу при Українському Спортовому Клюбі в Ню Йорку. Вони діти Єви і Михайла Дрогобицьких, членів-засновників 86-го Відділу УНС. Батько цих молоденьких членів є теж довголітнім членом Управи цього спортового Відділу УНСоюзу.

Василь, Юрко, Деонісія, Теодор і Іванна Подубинські, діти Богдана і Керол Подубинських, внуки секретаря 368-го Відділу УНСоюзу Василя Подубинського. На фото бракує 3-літнього Давида Подубинського, який разом з усіми своїми братами і сестрами є членом цього Відділу УНСоюзу в Маямі, Флорида.

Отець шамб. Мирослав Харина

ВІТАННЯ XXVII КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ

ВІД ЕКЗЕКУТИВИ УККА

Мені припало невимовно почесне й миле завдання не лише бути учасником Ваших конвенційних урочистостей, але й вітати всіх учасників цієї історичної Конвенції — від Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки. Від того Конґресового Комітету, який своє тридцятирічне існування завдячує саме Українському Народному Союзові й іншим трьом Братським Союзам, які 30 років тому, дня 24 травня 1940 року, поклали міцні підвалини під оцю українську будівлю, якій на імення Український Конґресовий Комітет Америки, об яку вже роками розбиваються усі нищівні буревії, не послаблюючи її, але ще більше зміцнюючи.

Оту свою міць Український Конґресовий Комітет Америки черпає із бажання якнайкраще служити українській спільноті Америки та з бажання допомагати українському поневоленому народові на Рідних Землях. Вже на першому Конґресі у Вашингтоні, 805 його учасників, беручи до уваги поневолення України та національне, релігійне, політичне, культурне, економічне й соціяльне гноблення великого й волелюбного українського народу його сусідами-окупантами, висловили ось таке своє становище в справі державного визволення України:

„Ми одні маємо змогу вільно сказати, що український народ поневолений, та що він вимагає для себе того самого права на самовизначення, що признане іншим народам. Російський імперіялізм у новій одежі большевизму і польська шляхетчина в одежі польського націоналізму занадто ясно показали свою непримиримість до українських державницьких змагань, щоб хто з українців міг ще мати сумнів щодо небезпеки, які грозить Україні з їхнього боку".

А на четвертому Конґресі УККА, що відбувся також у Вашинґтоні, в днях 5 і 6 листопада 1949 року, між іншими резолюціями схвалено таку:

„Четвертий Конґрес американських українців уважає, що одинокою дорогою до привернення українському народові його природних прав, як вільної нації є, — відокремити Україну від Совєтської Росії та дати змогу українському народові стати членом европейської федерації, де він традицією, своєю культурою та своїми національними прикметами належить".

В цьому намаганні допомагають Українському Конґресовому Комітетові всі конструктивні національні, церковно-релігійні, культурно-освітні, науково-виховні, жіночі, студентські й економічно-господарські установи та організації Америки, а зокрема українські Братські Союзи, між якими, беручи до уваги фінансові можливості, вибивається Український Народний Союз, що то минулого року так успішно відзначував диямантовий ювілей ,а цього року відбуває свою 27-му Конвенцію.

Треба підкреслити, що Український Народний Союз за час свого існування ніколи не втратив отого глибокого відчуття свого нерозривного духово-культурного зв'язку з українським народом на Рідній Землі, протестуючи при кожній нагоді проти того духового й фізичного нищення, що його доконує ворог над українським народом, загарбавши його землі.

Вітаючи Достойних Учасників 27-ої Конвенції Українського Народного Союзу, її Світлу Президію й Управу від Українського Конґресового Комітету, бажаю, щоб ця найстарша українська установа на американській землі збільшила кадри свого членства та фінансові ресурси, щоб таким чином могла й далі не тільки зберігати, але й розвивати усіми доступними їй способами ті ідеали й культурні надбання, які українська спільнота винесла з України, й передати їх молодому поколінню, згідно з найновішим кличем: „Лицем до молоді". Бо збереженням і розбудовою нашої національної многотисячної духово-культурної спільноти, своєю працею і здисциплінованістю найкраще допоможемо українському народові перебути його лихоліття та діждати довгоочікуваної волі.

В цьому напрямі завжди діяв і діє Український Конґресовий Комітет Америки, який цього року відзначує 30-річчя своєї багатогранної праці. В надії, що ювілейні святкування Українського Конґресового Комітету восени цього року обернуться, при Вашій співпраці й допомозі, у великий маніфестаційний здвиг української спільноти, а всі національно свідомі й активні українські установи, організації і товариства та їхнє членство не забудуть за свій обов'язок зміцнити УККА як морально, так і матеріяльно, гратулюю Вашим новим досягненням та бажаю якнайкращих успіхів у завершенні нарад Вашої Конвенції!

Користуючися з даної мені нагоди до Вас промовляти, приємно мені передати всім Достойним учасникам Конвенції дружній привіт і від Братньої Організації Союзу Українців Католиків „Провидіння" та скласти найщиріші побажання Світлій Управі УНСоюзу! Дав би Бог, щоб наші Братські Союзи, йдучи рам'я об рам'я, об'єдналися не тільки духово, але й організаційно для спільної мети — визволення українського народу! Дякую!

Успіхи нашої молоді

Роман Гронь,

член 353-го Відділу УНСоюзу в Ню Бронсвік, Н.Дж., який закінчив з відзначенням Тейлорс Бизнес Скул, де в часі студій був постійно на „Деканській листі". Тепер Роман Гронь став на працю книговода у фірмі Сіянамід в Бавнд Брук, Н.Дж. Він, як і його дружина Леся, з дому Тарнопільська, та його батьки Володимир і Ірина Гроні, є членами УНСоюзу. Роман Гронь працював в часі вакацій, бувши студентом, на відпочинковій оселі УНСоюзу „Союзівці".

СУСПІЛЬНА ОПІКА СОЮЗУ УКРАЇНОК АРГЕНТИНИ

Буенос Айрес. — Суспільна Опіка при Союзі Українок Аргентини, СУАР, працює під гаслом „Поміч ближньому — жертва Богу!" На працю Суспільної Опіки складають пожертви громадяни в Аргентині і жертвенні люди з ЗСА, Канади й ін. країн. Суспільна Опіка в міру можливостей допомагає людям також і поза Аргентиною. У листах із різних місцевостей, Кордоби, Мендози, Чако, як і з Зах. Німеччини, надрукованих в тижневику „Наш Клич" ч. 12/1970, люди дякують СУАргентини за харитативну працю. Між видатними жертводавцями на працю Суспільної Опіки є п. Йосиф Царук, який одержує маленьку пенсію в 13.000 пезів, але щороку з неї віддає 1,000 пезів на Сусп. Опіку, українка з Америки п-і Галина Дмитрів та ін.

Померла Матрона Капітула, дружина пок. головного предсідника УНСоюзу Дмитра Капітули

Матрона Капітула, дружина покійного вже Дмитра Капітули, довголітнього головного предсідника, а в останніх роках життя головного контрольора УНСоюзу, померла 29-го травня 1970 року в МекАду, Па. Покійна прибула до Америки в 1914 році, маючи тоді 22 роки, і відразу поселилася у вугільному басейні Пенсильвенії, де були осередки поселення іміґрантів з України. Там перебувала вона все своє життя, проявляючи широку активність головно в житті Відділів УНСоюзу та допомагаючи часто в союзовій праці свому мужеві Дмитрові. Разом з ним була вона на декількох конвенціях УНСоюзу. Матрона Капітула була також активною парафіянкою української католицької церкви св. Марії в МекАду і відвідувала щоденно Богослуження аж до важкого занедужання в листопаді м. р.

Покійна полишила в смутку дві доньки: Гелен Словік секретарку 7-го Відділу УНоюзу, замужню за Адольфа Словіка, союзового організатора у вугільному басейні, та Стелу Стефаниско, замужню за Миколу Стефаниска, замешкалу в Стемфорді, Конн., одинадцять внуків та дванадцять правнуків.

Тіло покійної похоронено 31-го травня 1970 на цвинтарі місцевої парафії св. Марії в супроводі родини та багатьох приятелів і представників союзових громад Пенсильвенії. Труну покійної несли внуки Василь, Іван і Осип Стефаниски та Данило, Роберт і Василь Словік.

Дана, Григорій, Ніна і Степан Подубинські, діти Володимира і Євгенії Подубинських, внуки секретаря 368-го Відділу УНСоюзу Василя Подубинського. Всі вони члени цього Відділу в Маямі, Флорида.

ПРОТОКОЛ

НАДЗВИЧАЙНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, які відбулися в дні 17-го травня 1970 р. в приміщенні Статлер-Гілтон Готелю в Клівленді

В нарадах взяли участь члени Головного Уряду, тобто Головного Екзекутивного Комітету, Головної Контрольної Комісії та головної Ради і головний редактор органу УНСоюзу „Свобода", а саме:

Головний Екзекутивний Комітет: головний предсідник Йосип Лисогір, заступники гол. предсідника інж. Степан Куропась, Марія Душник, Богдан Зорич і Володимир Сохан, головний секретар Ярослав Падох і головний касир Петро Пуцило.

Головна Контрольна Комісія: голова д-р Володимир Ґалан, заступник голови Іван Геврик, секретар української мови Іван Ващук, секретар англійської мови Іван Іванчук та член Володимир Гірняк.

Головна Рада: Тарас Шмаґала, Тарас Шпікула, Степан Ґавриш, Мирон Куропась, Василь Дідюк, Анна Дубас, Володимир Запаранюк, Дмитро Попадинець, Анна Чопик, Марія Демидчук, Олена Олек, Іван Одежинський, д-р Михайло Данилюк і Андрій Джула.

Головний редактор „Свободи": Антін Драґан.

Крім названих осіб у нарадах взяв участь також почесний член Головного Уряду, колишній головний касир Роман Слободян.

1. Відкриття та прийняття порядку нарад

Наради відкрив о год. 3-тій по полудні головний предсідник Йосип Лисогір, який запропонував такий порядок:

1. Відкриття
2. Звіт з праці Конвенційних Комісій:
   а) Верифікаційної
   б) Статутової
   в) Конвенційної
3. Конвенційні гості
4. Пенсійний плян
5. Різні справи
6. Закриття нарад

Цей запропонований порядок схвалено, після чого приступлено до наступної точки нарад.

2. Звіт з Конвенційних комісій:

а) Верифікаційна Комісія:

Заступник гол. предсідника Володимир Сохан склав загальне справоздання з праці Верифікаційної Комісії, в нарадах якої він брав участь з доручення Головного Екзекутивного Комітету. Верифікаційна Комісія затвердила повновласті 432 делеґатів. Разом з ними беруть участь в Конвенції 26 головних урядовців, що разом дає число 458 осіб. Крім цього в Конвенції бере участь головний редактор Драґан та почесний член Головного Уряду, бувший головний касир Роман Слободян. Комісія схвалила запропонувати Конвенції допустити як гостя з правом дорадчого голосу до участи в Конвенції секретаря 49-го Відділу в Торонті п. Степана Вовка, який заслужився при об'єднанні Союзу Українських Братств в Канаді з Українським Народним Союзом.

б) Статутова Комісія:

Головний секретар Ярослав Падох здав коротке звідомлення з праці Статутової Комісії, в нарадах якої бере участь головний предсідник Йосип Лисогір і він, з доручення Головного Екзекутивного Комітету. В своєму справозданні головний секретар подав головні ухвали Статутової Комісії, які одначе ще не є остаточно оформлені, бо Статутова Комісія дальше засідає. Голова Контрольної Комісії д-р Володимир Ґалан запропонував, щоб після закінчення праці Контрольної Комісії члени Головного Уряду одержали на письмі проєкт змін статуту Статутової Комісії, які Статутова Комісія вирішить пред'явити Конвенції для схвалення. Мета цього: загальна інформація головних урядовців про пропозиції змін статуту.

в) Конвенційна Комісія:

Голова Конвенційної Комісії, головний радний Тарас Шмаґала подав загальні інформації про побутові справи Конвенції, а також про концерт, який відбудеться того ж дня 17-го травня о год. 7-мій вечером у балевій залі готеля та про програму наміченого відкриття пам'ятника о. Григорієві Грушці в Культурному Городі у Клівленді, яке відбудеться в четвер 21-го травня 1970 року після обіду. Того ж самого дня о год. 7.30 вечора розпічнеться конвенційний бенкет у балевій залі готелю. На тостмайстра бенкету намічено проф. Михайла Папа, а в програмі виступить місцевий хор під орудою маестра Садовського. Звіт доповнив ред. Антін Драґан подаючи особи, які керуватимуть програмою відкриття. Частину програми Конвенції, а також бенкет і відкриття пам'ятника о. Грушці, фільмуватиме п. Ярослав Кулинич.

3. Конвенційні гості:

Головний предсідник Йосип Лисогір поінформував, які громадські організації, в цім теж три інші Братські Союзи, та особи запрошено до участи в Конвенції. Точніше про це буде подано у конвенційному протоколі.

4. Пенсійний плян:

Головний предсідник Йосип Лисогір поінформував приявних, що згідно з раніщими ухвалами, Конвенції та Головного Уряду, існуючий в УНСоюзі пенсійний плян, з якого вже декілька осіб побирає пенсію, має бути перебудований у пенсійний фонд і в цій цілі УНСоюз одержав оферту від асекураційної компанії „Пруденшел", яка знайшла одобрення актуарій УНСоюзу. Цей плян був одобрений також Головним Екзекутивним Комітетом і головний предсідник уважає потрібним піддати цей плян під затвердження конвенції. Після дискусії, приявні погодилися на утворення такого пенсійного фонду та на предявлення його до затвердження Конвенції.

5. Різні справи:

Головний предсідник Йосип Лисогір поінформував приявних головних урядовців про набуття УНСоюзом дому при Ґренд Стріт, ч. 77, який сусідує з двома домами, в яких приміщується Головна Канцелярія УНС, за ціну 17,500. Перейняття будинку на власність УНСоюзу т. зв. кловзінґ намічене на 15-го червня 1970 року. Приявні не мали ніякого застереження до набуття цього дому. В дальшому головний предсідник поінформував про стан підготови будови нового дому для приміщення Головної Канцелярії УНСоюзу, що й спонукало Екзекутиву УНСоюзу придбати новий дім на перехідний час. В цьому домі будуть приміщені магазини та архіви УНСоюзу, бо відчувається великий брак приміщень. Після цього головний предсідник, на запити головних урядовців, давав точніші інформації щодо майбутньої будови нового приміщення Головної Канцелярії УНС.

6. Закриття нарад:

Тому, що не було ніяких інших справ, головний предсідник закрив наради о годині 5-ій пополудні.

Ярослав Падох
головний секретар

Мистецька виставка трьох Козаків в Боффало

Боффало, Н.Й. — 15 травня відбулася вже традиційна щорічна Зустріч Відділів Лікарського та Інженерського Товариств міста Боффало та околиці. Зустріч була відмінна від попередніх, бо на прелеґента запрошено мистця маляра Едварда Козака. При цій нагоді мистець погодився зробити малярську виставку не тільки своїх образів, а й образів своїх синів Юрія та Яреми.

Зустріч та мистецька виставка трьох малярів відбулася в новій ґалерії готелю Лейкв'ю. Разом усіх образів було понад вісімдесят, з чого майже п'ятдесят Едварда Козака, а решта його синів.

Образи були добре розміщені та кожний мав відповідне освітлення. Кожний відвідувач, а було багато українців та не-українців, — як тільки переступив поріг ґалерії, був приємно заскочений і правдоподібно вагався, чи піти й оглядати образи наліво, направо, чи просто перед собою.

Відвідувач мав змогу побачити працю трьох мистців та три унікальні підходи до розв'язки мистецької думки. Барвисті твори Е. Козака (сеньйора), базовані на рідним фольклорі та народній пісні, притягали всіх присутніх, бо мали для кожного глядача специфічне значення. Старші, які колись вдивлялися в той чар свого рідного, тепер насолоджувались образами мов давніми приятелями, яких вже давно не бачили, але котрі пригадують їм найкращі часи їхнього життя. А очі, які не мали змоги бути свідками отого рідного, любувалися чудовими кольорами і нишком запевняли себе, що це ось так і виглядало, ось так і було.

Сини дістали в спадку батьківський талант і це проявили в своїх картинах, в яких підхід та розв'язка унікально їхня, а тема сучасна. Образ Юрія Козака „Дружина" виконаний прозорою техніком, мов акварелями, дає постаті тендітности і м'якости. Певність і досконалість рисунку, де кожна лінія охоплює і змінює постать, додає всебічної тривалости та монументальности. Очевидно, рисунок є силою мистця, а його графічна відбитка „Один листок" про це найкраще свідчить. Тут спрощування зайвих рисунків говорить про мистецьке знання і вмілість виконати предмет з мінімальним користуванням рисунку.

Праці Яреми Козака, як і говорять заголовки: „Очікування", „Поступ" та інші дають змогу глядачеві студіювати форми і кольори образів без комплікації репрезентаційних символів, які, на думку авторки, були б тільки зайвими додатками. Технічне знання Яреми Козака дозволяє на простоту, а успішне виконання творів запевняє всіх про вартість образів в сучаснім мистецькім світі.

На загал виставка була дуже успішна і була відкрита впродовж тижня.

Н. Пікас

Приготовляється З'їзд Підгаєчан східних стейтів ЗСА

8-го травня о год. 8-ій вечором в Українському Народному Домі кім. ч. 23 — відбулися збори Управи Окружного Комітету Підгаєчан. Присутні: Яр. Пастушенко, П. Ґой, Р. Голіят, М. Кучма, Б. Титла, В. Лищак, Є. Лопчак, та гість з Дітройту — інж. Василь Колодчин, голова Центрального Комітету Підгаєчан.

Голова ОКП — Яр. Пастушенко повідомив присутніх, що визначено дату з'їзду Підгаєчан східніх стейтів на день 19-го вересня ц. р. на Ґлен Спей, на оселі УРСоюзу „Верховина". Цією справою керує інж. П. Саляк, який вже поробив в цій справі заходи. Після ліквідації ініціятивного Комітету Підгаєчан, та заміни його ОКП — праця пожвавилася. Починається збирання адрес підгаєчан, як також місцева редакційна колеґія збирає матеріяли до Збірника. Ширше обговорювано справу редакційної колеґії Збірника. Інж. В. Колодчин пропонував, щоб центр збирання матеріялів до Збірника був в Ню Йорку. Присутні члени рецийна колеґія збирає матеріялися на пропозицію інж. В. Колодчина, і справа надалі стоїть так, що за виготовлення Збірника буде відповідати редакційна колеґія, в склад якої входять: Петро Ґой, Мирослав Кучма, інж. Аполінарій Осадца, д-р Володимир Душник, ред. І. Дурбак і п-і Я. Кучма. До складу цієї комісії ввійдуть ще інші особи із ЗСА та з Канади. Цю справу остаточно вирішить Центральний Комітет Підгаєчан, на засіданні в Торонті, дата буде своєчасно устійнена.

З нагоди 50-ти річчя священства о. Евгена Мацелюха, колишнього пароха Голгіч, тепер пароха на Стетен Айленд, вирішено вислати йому з цієї нагоди ґратуляційну телеграму від нашого Комітету.

Присутній з Дітройту інж. В. Колодчин дякував голові ОКП — Яр. Пастушенкові за вияв вдячности членам Центрального Комітету Підгаєчан за їх фахову працю в підготовці З'їзду Підгаєчан і Збірника Підгаєчан.

В дискусії вияснено всі справи, які не були як слід насвітлені на Першій Конференції Підгаєчан, що відбулася в Клівленді, Огайо.

Усі присутні підчеркували конечність координації дій усіх місцевих Комітетів Підгаєчан з Центральним Комітетом Підгаєчан, осідок якого наразі є Дітройт.

Мирослав Кучма

Нова Управа УСГромади Боффало

Навчальний рік закінчився. Настав літній час і для більшости з нас пора замкнути книжку, хоч на короткий час. Згідно з порою року члени Управи нашої Української Студентської Громади також замкнули свої книги. Але ці книжки не будуть довго замкнені, бо ж уступаюча Управа передала їх своїм наслідникам.

17 травня 1970 року відбулися збори Української Студентської Громади, на яких вибрано до нової управи наступних членів: Зеня Дідошак — голова, Ігор Макух — містоголова, Віра Паньків — рекордовий секретар, Марта Перейма — кореспонденційний секретар, Степан Кунцьо — скарбник, Марта Гаврилюк — пресовий референт, Іванна Салдит — розваговий референт, Богдан Чмола — референт надзвичайних завдань, Вікторія Дзюба — референт середньошкільників, Наталка Бейба, Іван Макух і Тадей Тарнавський — Контрольна Комісія. Опікуном студентського Товариства залишився д-р Мирослав Грещиший.

Так скінчився ще один рік, але управа разом з тими членами, що хоч трішки свого часу і труду доклали для успішного переведення запляннованих зайнять, може з гордістю і задоволенням заявити, що рік не проминув даремне.

Коли глянути в минуле, перед очима проходитимуть картини одна за одною: не лише сходини, зустрічі, забави чи пікніки, але і висвітлення фільму про сучасну Україну, доповідь п. І. Коляски, студентська коляда з вертепом, доповідь проф. д-ра Пріцака з Гарварду та показ історичної ноші, який завершив студентську діяльність за цей рік та викликав задоволення не тільки у виконавців, але й серед української громади Боффало.

Новій Управі бажаємо якнайбільших успіхів у праці та одночасно закликаємо всю студіюючу молодь, включаючи і тих, що будуть на останньому році середньої школи, щоб вступили до нашого гурту, де не тільки зможуть провести корисно свій час у дружній атмосфері і приємно забавитися, але своєю присутністю і працею доказати, що студенти вміють самі плянувати і заплянноване перевести в діло та інформувати світ про нашу Батьківщину Україну.

Марта Гаврилюк

Інж. Любомир Онишкевич в довіднику „Американські Мужі Науки"

З початком 1970 року появилося нове, одинадцяте видання книжки „Американські Мужі Науки" (American Men of Science). Це видання подібне до відомого довідника „Хто є ким" (Who Is Who?), що вичисляє найвизначніших людей цієї країни та подає їх біографічні дані.

У додатку до найновішого видання „Американських Мужів Науки", присвяченому діячам фізичних та біологічних наук, названо інж. Любомира Онишкевича, відомого дослідника й знавця „пам'яті" компютера, тонких магнітних пам'ятевих плівок для ультразвукових магнітних пам'ятей компютера, що здобув досі вже 9 американських та міжнародних патентів на свої винаходи. Він же автор багатьох статтей на ці теми в професійних журналах та вже тричі одержав річні визначення і нагороди за незвичайно успішні осяги та винаходи для уліпшення пам'яті компютера. Він здобув ступінь бакалавра електричної інженерії з відзначенням, у Міському Коледжі в Ню Йорку, ступені маґістра природничих наук та інженера-електрика у массачузетському Інституті Технології (МІТ) та працював як асистент при дослідах у славній лябораторії Лінкольна при цій же школі. Тепер працює у фірмі Ар-Сі-Ей у Прінстоні, Н. Дж., в Дослідному Центрі Давида Сарноффа. У згаданому довідникові зазначено, що Любомир Онишкевич народжений у Львові, Україна.

До даних про його професійні успіхи треба додати, що інж. Любомир Онишкевич є постійно діяльний у Пласті, був впродовж шости років, разом зі своєю дружиною Лярисою з Залеських, редактором пластового журналу „Юнак", а тепер очолює Підкомісію для студій довкілля у Комісії Пластового Конгресу Другого.

Його дружина здобула як перша на Пенсилвенійському Університеті у Філядельфії ступень мастера з української філології та приготовляється тепер до докторату з цієї ділянки. Обоє батьки і їх два сини є членами УНС.

Успіхи Дарії Стець

Дарія Стець

Дарія — дочка Марії й Мирона Стеців, унука Марії й Антона Піхів. Вона народилася 24 травня 1952 року у Міннеаполісі. Виростала в українському середовищі, від малої дитини ходила до української суботньої Рідної Школи при українській католицькій церкві св. Константина. Родичі мусіли посилати її до публічної школи, де від першої кляси вчилася дуже добре. В четвертій клясі виявила здібності до науки. Дирекція школи порадила батькам післати Дарусю до приватної школи для дівчат Northrop Collegiate School єдиної винятковoї школи в Міннесоті.

Там прийнято її до 5 кляси. Була доброю ученицею, в 8-ій клясі одержала нагороду за успіхи в науці. Цілий час була на листі першунів, середню освіту закінчила з відмінним успіхом. Доброю поведінкою та пильністю здобула собі пошану і любов вчителів і товаришок. Горда на своє українське походження, все підкреслювала, що вона українка і що вся її родина — українці. Вона казала: „Я не ховаю свого національного походження, я не належу до тих, які самі себе соромляться". Це подобалося учителям і всім товаришкам.

5-го червня вона одержала диплом із Northrop Collegiate, високі відзначення cum laude, крім цього була National Merit Finalist та одержала почесну стипендію. Її ім'я появилося в пам'ятній книзі найкращих учнів Америки, Wheaton College відзначив її одиноку в 11 клясі за успіхи в клясичних мовах (латина, французька, німецька й англійська). Вона закінчила 12-ту клясу з високою оцінкою і великою грошовою нагородою.

Дарія є студенткою гри на піяно в музичній школі MacPhail School of Music, часто грає перед американськими гостями, і вже шість років займає місце у National Guild.

Вона принята до Middleburry College у Вермонті. Там її нагородили стипендією на чотири роки у висоті 8,000 дол. Плянує студіювати чужі мови або право.

Northern States Power Commission, де працює її батько, п. Мирослав Стець, наділив Дарію почесною стипендією 2,800 долярів на чотири роки.

Тепер плянує відвідати Курси Українознавства на Союзівці в серпні ц.р. Вона є членкою 385 Відділу УНС та „Провидіння".

Дарія не мала нагоди вчитися в цілоденній українській католицькій школі, бо її ще тоді не було, але завдяки дідусеві і бабці п-ва Піхів рідну мову знає добре і в слові і письмі.

Дарія має ще молодшу сестру Лесю і двох молодших братів, Адріяна і Маркіяна. Всі належать до танцювального ансамблю маестра Петра Королевича. Панство Піхи дали релігійно-національне виховання своїй донці п-і Марії Стець, а тепер виховують так і своїх внуків. Вони є щедрими жертводавцями на церковні і народні цілі. У них у хаті ніхто не сміє говорити чужою мовою, а тільки своєю рідною. Їх унуки українською мовою володіють так, як уродженці Батьківщини. Це родина з тих, які останнє голодному подадуть. Авта в них нема, але щонеділі приїздять таксівкою до своєї церкви і приступають до св. Причастя. Щоб у нас було більше таких родин, то й менше було б в нас тих, які з року в рік тонуть на хвилях безбатченків і забувають, хто вони є.

Дарія Стець релігійно-національно свідома і патріотка, хоч виросла на американській землі. Я від себе бажаю їй шастя, здоров'я і довгих років життя. Я радію її дотеперішніми досягненнями і бажаю їй найкращих успіхів в дальших студіях.

Теодор Федоришин

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА В АДЕЛЯЇДІ

Аделяїда, Австралія. — Ця велика Школа Українознавства провадить свою працю в 15-ох групах учнів, має понад 20 учителів, керівником школи є дир. Т. Пасічиниський. У танцювальних групах при тій школі бере участь 126 учнів, в молодечій оркестрі — до 50 дітей і молоді. При школі вже 17 років провадиться Садочок, в якому тепер є 22 дітей і Дошкільний відділ з 20 дітьми, які змалечку чують українську мову, вивчають простенькі пісеньки, люблять розглядати українські книжки з малюнками. Дирекція Школи закликає батьків, щоб посилали всіх малих дітей до Садочка й Дошкільного Відділу.

Репрезентант Ніксона в Апостольській Столиці Ладж прибув до Риму

Рим. — Генрі Кебот Ладж, призначений президентом Ніксоном на його персонального репрезентанта при Апостольській Столиці, прибув до Риму. Він урядуватиме в Гранд-готелі і весь його штаб буде складатися з асистента, секретарки і шофера. Ладж перебуватиме тепер у Римі один місяць та приїздитиме до Риму тричотири рази щороку на кілька тжнів. Він не має офіційного титулу і не отримує ніякої платні, а тільки зворот фактичних коштів. Генрі Кебот Ладж, який у свому житті був сенатором, амбасадором ЗСА в Об'єднаних Націях, кандидатом на віцепрезидента ЗСА, амбасадором у Південному В'єтнамі й Західній Німеччині та головою американської делеґації на Паризькій конференції про В'єтнам, нав'язав уже контакт з державним секретарем Ватикану, кардиналом Жаном Вілльо і матиме в найближчих днях авдієнцію у Папи. Припускають, що головними темами нарад Ладжа й Папи будуть справи замирення у Південній Азії і на Близькому Сході та економічна допомога малорозвиненим країнам. Генрі Кебот Ладж і його асистент Роберт Ф. Іллінґ, професійний дипломат, є протестантами, але Іллінґ заперечив, наче б зумисне не призначено на ті становища католиків. Мовляв, в американсській закордонно-дипломатичній службі не береться на увагу віровизнання кандидатів.

Гетфілд заявляє, що Ніксон не мусить здобути номінацію в 1972 році

Вашингтон. — Сенатор ліберал з Ореґону Марк О. Гетфілд заявив в інтерву, що президент Ніксон не мусить бути республіканським кандидатом в найближчих президентських виборах, і що Ніксон навіть повинен піти слідами колишнього президента Джансона та зректися кандидатури на президента, бо це вийшло б в користь Республіканській Партії. Сенатор Гетфілд каже, що республіканці пошукають собі іншої кандидатури на президента, коли війна у В'єтнамі не скінчиться, і коли економіка країни не поправиться. Гетфілд вже давніше критикував Президента за те, що „веде Республіканську Партію до катастрофи", бо йде занадто направо та послуговується неправильною стратеґією в південних стейтах, щоб з'єднати собі їхню прихильність. Правий ухил Ніксона веде до того, що проти Уряду виступають неґри і молодь, дрібні підприємці, робітники й етнічні групи. Так твердить сенатор Гетфілд, який одночасно закидає віце-президентові Еґню „розбивання країни своїми промовами" в яких критикує противників війни, молодь і пресу та радіо й телевізію. Гетфілд твердить, що те, про що говорить віце-президент Еґню — є висловом поглядів президента Ніксона і тому за Еґню відповідає цілий республіканський Уряд.

Космічна Адміністрація приготовляє „міст" до Марса

Гантсвілл, Алабама. — Представник Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації Вілліям С. Шнайдер інформував журналістів впродовж двох днів про те, що ЗСА не припинять дослідів над космосом, хоч була невдача з програмою „Аполло 13", яка спричинила сповільнення летів до Місяця. Космічна Адміністрація підготовляє постійну космічну лябораторію, т. зв. „Скайлеб", яка кружлятиме довкола Землі, і яка колись зможе викинути астронавтів в космічні подорожі, що можуть тривати місяці, а, може, навіть і роки. Цю програму називають фахівці „мостом в майбутнє", а дехто зве її „мостом до Марса". Викінчення будови цієї „Скайлеб" має коштувати два більйони долярів. Ця „космічна лябораторія" має бути готова до кінця 1972-го року. В ній мають летіти три члени залоги, між астронавтами, мабуть, буде і один лікар. Передбачається, що астронавти зможуть перебувати в цій лябораторії 56 днів. Лябораторія має 46 стіп довжини. Досі совєтські космонавти перебували в космосі 18 днів. Американські астронавти мають менший рекорд, бо тільки 14 днів, осягнутий в 1965 році. Перший лет-кружляння „Космічної лябораторії" має тривати 28 днів. Ціль цього лету довкола Землі — вивчати фізіологічні і психічні аспекти цього лету. Другий лет запляннований на 50 днів, а третій — на 56 днів.

Відбулося тягнення жеребка, хто з 1951-го річника зможи служити в збройних силах ЗСА

Вашингтон. — 1-го липня відбулося друге з черги тягнення жеребка, щоб встановити, хто з 1951-го річника зможе бути покликаний до військової служби. Тягнення жеребків тривало три і півгодини, тягнули члени аґенції Дорадчий Комітет Молоді. Кожний день в році має своє число, т. зн., що всіх чисел є 365. До військової служби покликувані будуть впродовж найближчого року ті юнаки з 1951-го річника, які мають найменші числа, починаючи від першого числа. Тягнення жеребка було дійсно „льотерією", бо перше число дістали ті всі юнаки, що народилися 9-го липня, за ними йдуть ті, які побачили світ 24-го грудня (ч. 2.) Число „3" дістали народжені в дні 25-го липня, а „4" з 29 липня. Представник Рекрутаційного Уряду передбачає, що напевно зможуть бути покликані ті всі, що мають числа до 100 включно. Напевно не можна сказати, хто буде і хто не буде покликаний до війська, бо не знати, скільки в 1971-му році треба буде рекрутів. На серпень ц. р. треба буде тільки 10.000 рекрутів, можуть бути і такі місяці, коли взагалі не треба буде кликати рекрутів. Цього року число рекрутів може становити від 150.000 до 170.000. До липня вже покликали 114.000.

Під час облави на продавців наркотиків заарештовано 130 осіб

Ню Йорк. — В цій країні вночі з суботи на неділю відбулася найбільша досі облава на продавців наркотиків. Облава одночасно відбувалася в 10-ох містах: Ню Йорку, Нюарку, Гардфорді, Чикаґо, Вашинґтоні, Маямі, Лос Анджелесі, Питтсбургу, Ляс Веґас і в Сан Хуані, Порто Ріко. Під час облави заарештовано 130 осіб, та сконфісковано героїни і кокаїни вартости в роздрібному продажу 2 і півмільйона долярів. Головний прокуратор Джан Н. Мітчелл заявив, що ціллю облави було зліквідувати крайову шайку продавців-гуртівників наркотиків, яка продавала коло 30 відсотків героїни в ЗСА, і майже 80 відсотків кокаїни. Облави відбувалися о год. 10-ій ввечорі в суботу, і о год. 3-ій вранці в неділю. Облаву переводили аґенти Еф БІ Ай. Під час облави в Ню Йорку був поранений Естебан Мендоза Орама, який пробував втікати. Мітчелл виявив, що заарештовані — це в більшості кубинські втікачі або порторіканці. Аґенти пошукують за 60 особами, що належали до шайки продавців наркотиків.

Створено Комітет Увічнення Пам'яті Анни Ярославни

Філядельфія. — З ініціятиви і на базі Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, СФУЖО, 7 червня 1970 р. на ширшій нараді СФУЖО винесено рішення створити Комітет Увічнення Пам'яті Анни Ярославни, скорочено КУПАЯ. Завданням цього Комітету є сприяти збиранню й відповідному збереженню всіх історичних та сучасних пам'яток про видатну українську князівну XI століття Анну Ярославну, королеву Франції, яка залишила помітний слід в українській та французькій історії державного будівництва, була в ті часи високоосвіченою людиною, підписувала королівські документи й по смерті мужа короля Генріха I дала зразок в ранньому середньовіччі гуманного ставлення до убогих та збудувала в м. Санліс поблизу Парижу Церкву й манастир св. Вікентія, чинних і досі. На голову Комітету Увічнення Пам'яті Анни Ярославни запрошено одну з найбільш видатних громадських діячок п-і Олену Лотоцьку, голову Управи СФУЖО, яка запрошення прийняла. До складу КУПАЯ ввійшла п-і мґр Оксана Генґало зі сторони СФУЖО, та дві пані з Канади, прізвища яких подасть незабаром п-і Стефанія Савчук із Торонта, діюча містоголова СФУЖО, яка брала участь у нарадах у Філядельфії. Крім того, до складу КУПАЯ входять: п-і Людмила Кульчицька — голова Союзу Українок у Франції, д-р Роман Кос, як архіваріюс і представник співочого Т-ва „Кобзар" у Філядельфії, і письменник Леонід Полтава, який утримує безпосередній зв'язок з абатством і коледжем св. Вікентія в м. Санліс та з отцем-науковцем, чину Маристів, Впр. Р. Галлю у Франції, — працює над науково-популярною книжкою про князівну-королеву Анну Ярославну.

КУПАЯ, спираючись на складові жіночі організації СФУЖО, має систематично збирати всі матеріяли й публікації різними мовами, що мають відношення до світлої постаті Анни Ярославни; провести докладні дослідження у Франції, зокрема розшук св. Євангелії староукраїнською мовою та різних документів, у тому й королівських грамот Анни; спираючись на громадські пожертви — сприяти тому, щоб о. Р. Галлю закінчив свою книгу про Анну Ярославну, яку КУПАЯ плянує видати в перекладах українською і окремо англійською мовами, як надзвичайно широко удокументовану працю про видатну діячку княжої України-Руси і Франції. КУПАЯ буде старатись, щоб у м. Санліс було виправлено підпис під статуєю Анни Ярославни з „Ан де Рюсі" на „Ан де Київ" — Анну Київську, щоб при абатстві або коледжі св. Вікентія відкрити Кімнату-Музей Анни Ярославни. На дальшу мету КУПАЯ плянує заходи, щоб мерія м. Санліс одну з вулиць того історичного міста назвала іменем великої дочки княжої України, а якщо б громадянство у вільному світі достатньо відгукнулось із пожертвами фондів — добитись дозволу і встановити в Санлісі пам'ятник Анні Ярославні. З огляду на те, що м. Санліс, де є прегарна церква Анни Ярославни і де була літня резиденція французьких королів, включене в список історичних місцевостей Франції та є місцем світового туризму, Комітет Увічнення Пам'яті Анни Ярославни вважає, що дотепер українська спільнота у вільному світі ще недостатньо використала великі можливості в цій історично-культурній ділянці, тим більше, що представники французького наукового й релігійного світу йдуть назустріч цим українським заходам. Московсько-большевицькі історики далі зараховують Анну Ярославну і всю княжу добу української державности до „російської", чому треба і є змога протиставитись позитивною працею в ім'я історичної правди та утвердження української княжої слави.

Зацікавленні мають писати на адресу голови Комітету Увічнення Пам'яті Анни Ярославни п-і Олени Лотоцької:

Mrs. Helen Lototsky,
KUPAA,
4936 North 13th St.
Philadelphia, Pa. 19141.

ДВА ЯПОНСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ ВИПЛИЛИ з Токіо у подорож довкола світу, при чому вони складуть куртуазійні візити в портах З'єднаних Стейтів, Західньої Німеччини, Бельгії, Голляндії, Франції, Сенеґалю і Кенії. Цими японськими кораблями є вишкільний корабель „Каторі" й нищільник „Кукузукі". Це вперше японські воєнні кораблі відвідають чужинецькі порти.

Відзначення 20-ліття смерти сл. п. ген.-хор. Тараса Чупринки в Бельгії

Українська громада в Бельгії гідно відзначила 20-ті роковини смерти Головного Командира УПА ген. хор. Т. Чупринки.

В неділю 22 березня в українській церкві в Льєж відправлено Службу Божу з Панахидою і при тій нагоді о. ген. вікарій Г. Фуканчик виголосив зворушливу проповідь. Вечором того ж дня відбулася Святкова Академія в честь Головного Командира УПА, на яку прибули люди з багатьох місцевостей. Сцена була гарно вдекорована, а збоку стояло освітлене погруддя Генерала.

Святкову Академію відкрив вступним словом о. шамб. Г. Фуканчик, доповідь про Т. Чупринку, як людину стратега і політика, виголосив мґр. О. Коваль. Мистецька частина складалася з виступів хору „Боян" під керівництвом інж. о. К. Гайдамахи, солістів Марійки Галабурди і Віллі Роґеля, сумівського тріо (сестри Оксана й Марійка Гатали та Леся Духнич) і хору ЮСУМ з Шарлеруа. Деклямували: Наталка Красюк, Міля й Надя Сенички, Люба Лавриненко і Є. Чепак. Акомпаніював на піяні проф. Петерс. Програма була на високому рівні і справила на присутніх глибоке враження. На закінчення програми з рамени Святочного Комітету п. В. Сидор зачитав протестну резолюцію проти намагань уряду СССР визнати через ЮНЕСКО Леніна, як „оборонця прав людини і ґуманіста", що присутні схвалили довготривалими оплесками.

Віце-президент Еґню виголошує по кілька промов тижнево

Вашинґтон. — З бюра віце-президента Спіра Еґню повідомляють, що його запрошують виголошувати стільки промов, що він не може всіх вдоволити і мусить декому відмовляти. Опитування агенції Геллупа виявили, що більшість опитуваних у відношенні як 5 до 3-ох схвалюють промови віце-президента, в яких він критикує пресу, радіо і телевізію, невдоволених студентів і „лібералів" конґресменів. Один правник сказав: „Еґню висловлює те, про що численні люди думають, але бояться те сказати". 49 відсотків опитуваних подобаються промови віце-президента, а 32-ом відсотків ні. 19 відсотків опитуваних хотіли б, щоб Еґню був президентом ЗСА. Минулого тижня віце-президент промовляв на зборах видавців часописів у Вашинґтоні, на зборах республіканців в Дітройті, на семінарі виконних директорів у Вашинґтоні і у республіканців в Клівленді. Цього тижня віце-президент промовлятиме в Денвері на партійних зборах і в Гат Спрінґс, Аркенсо на конвенції шерифів.

ЄГИПЕТ РІШУЧЕ ЗАПЕРЕЧИВ твердженню президента Ніксона, наче б араби хотіли „зіштовхнути до моря" Ізраїль. Мовляв: Єгипет неоднократно заявляв, що готов шанувати самостійність і непорушність Ізраїлю, а тільки хоче відзискати окуповані Ізраїлем арабські землі.

БРИТІЙСЬКИЙ ЛІТАК РОЗБИВСЯ, летючи 4 липня з Менчестеру до Еспанії; він упав в Атлантійський океан і всі 112 осіб втопилися.

Таки діждались Понеділка в Боффало...

Не подумайте, що в заголовку якась гіперболя, перебільшення. Ні, він, тобто заголовок, таки правдивий. Щоб у Боффало відбувся літературний вечір Миколи Понеділка, треба було таки пождати. Організатор (а радше — організаторка) вечора ООЧСУ устійнила спочатку дату виступу Миколи Понеділка в Боффало на неділю, 12 квітня ц.р., але в той день гість не міг розрадити нашу громаду, бо через страйк працівників летунських ліній взагалі не міг прибути до Боффало. Про цю перешкоду громадяни здебільша довідалися щойно тоді, коли прийшли на літературний вечір. Їм довелося з розчарування вертатися додому. Нараховано їх тоді коло 4-ох сотень. А були й такі, що якимсь чином раніше дізналися про відкликання імпрези і вже навіть не приходили до Українського Дому „Дніпро", де ця імпреза мала відбутися. Такої фреквенції не було в неділю 17 травня, коли вкінці вдалося здійснити виступ Миколи Понеділка. Причиною зменшення кількости слухачів були інші імпрези, що відбувалися в боффалівській метрополії того дня. Але інші неділі, як інформував культ.-осв. референт ООЧСУ, Микола Пінкас, були ще більше неприятливими для Понеділка.

Цим разом Микола Понеділок прибув до Боффало уже в суботу 16 травня. На летовищі вітали його м. голова ООЧСУ Василь Шарван і культ.-освітній референт Микола Пінкас. Очікуваний гість мав змогу ще того ж самого дня повідомити громадян про свій приїзд через радіопередачу Василя Шарвана.

Виступ Миколи Понеділка, про який тут мова, не перший в Боффало. Перед ним були вже два. А все таки Понеділок, — як то кажуть, — не проїдається... Він усе свіжий, усе однаково дотепний.

На цю непроминаючу свіжість творів Миколи Понеділка звернув увагу м. голова ООЧСУ Василь Шарван, який відкривав літературний вечір. Він підкреслив, що твори Миколи Понеділка найкраще виходять в інтерпретації самого автора. Це незаперечна істина, бо в Миколи Понеділка поєдналися два основні таланти — талант письменника і талант актора.

На літературному вечорі в Боффало автор прочитав такі твори: Спомин (присвячений Капелі Бандуристів), Знайомство (присвята Романові Купчинському), В книгарні, Гомонові України, Щоб у вас і у нас все було гаразд. Про пісні, Віч-на-віч.

Не всі прочитані твори однакові за своїм характером. Перші два — це поважні картини-спогади, вирізки з життя самого автора. Дальші — це твори нанизані гумором і сатирою: в одних їх менше, в других — більше. Крізь гумор і сатиру пробивається в автора і його біль з приводу недуг, на які хворіє українська еміграція, а то й народ в цілому. Авторів біль пробивається в таких творах: Щоб у вас і у нас..., Віч-на-віч. В першому творі автор сміється крізь сльози з приводу політичного розбиття української еміґрації, в другому — з приводу браку спільної мови між еміґрантом і українським дипломатом. Брак щирости спричинений маскою, яку наклав на обличчя дипломата совєтський режим, якому дипломат служить. Автор вірить, що накладена совєтська маска спаде колись не тільки з лиця дипломата, але й інших українців, і тоді вже щиро, по-дружньому зможуть порозмовляти з собою люди тої самої крови, що опинилися обабіч залізної занавіси.

Після літературного вечора відбулася ще зустріч письменника з малим кругом громадянства за чайком і перекускою. Ця зустріч була виповнена жартами, а велика частина їх виходила з уст таки самого гостя-гумориста.

Чайок і все до чайку приготовили пані, членкині Об'єднання Жінок при ООЧСУ.

Мих. Лоза

В Питтсбурґу заінавґурували телефонічні розмови, під час яких видко розмовника

Питтсбурґ, Па. — 30-го червня започатковано телефонічні розмови, під час яких можна буде бачити того, що має розмовляти. Один із директорів Системи Белл Телефон сказав, що 1970 рік рівняється 1878 рокові, коли відбулася перша телефонічна розмова в Ню Гейвені. Посадник міста Пітер Ф. Флегерті телефонував до директора Алюмініюм Компанії Джана Д. Гарпера і рівночасно побачив його на апараті, що подібний до малого телевізійного апарату. 200 осіб присутніх оплесками вітали цей новий винахід в телефонічній службі. Покищо заінстальовано тільки 38 таких апаратів в місті Питтсбурґу. Інсталяція коштує 150 долярів, оплата становить 160 долярів місячно від першого апарату, а від дальших апаратів в цьому самому будинку по 50 долярів, і, крім цього, по 25 центів за кожну мінуту, що буде перевищати 30 мінут місячно. Перша така телефонічно-телевізійна розмова позамісцева (між Питтсбурґом і Чикаґо) відбудеться на весні 1971 року.

УКРАЇНСЬКА БРИҐАДА...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

шевича наказ вислати до Кам'янця Подільського 30-40 старшин для доповнення армії. Нас, охотників, зібралося дещо більше і ми на пашпорти українського посольства в Празі, як „бувші полонені російської армії", виїхали через Румунію в Україну. Та до Кам'янця не доїхали, бо румуни задержали наш транспорт на Буковині, мотивуючи тим, що в Кам'янці вже большевики. У тому була певно рука румунських союзників-поляків.

Тому, що і я виїхав з тим транспортом, про дальшу долю Бриґади писати не буду. Наші надії на поворот цілої Бриґади не здійснилися. Залишилися тільки спогади та могилки на цвинтарі в Німецькім Яблінні, в яких спочивають вояки Української Бриґади, що померли в таборі.

(Кінець.)

Президія Секретаріяту СКВУ відбула чергові наради

(Закінчення зі стор. 1-ої)

всіх центральних наших репрезентацій продовжувати заходи в шуканні шляхів і способів подання допомоги нашим братам в Україні. У зв'язку з заплянованою при Об'єднаних Націях двотижневою конференцією представників молодечих організацій з цілого світу, яка відбудеться в Ню Йорку 9 - 25 липня 1970 р., Президія запропонувала Комісії для студентських справ та Комісії для справ молоді перевести відповідну розплянувальну акцію. Згадана конференція відбувається в рамках відмічування 25-ліття існування ОН і на ній кожну країну репрезентуватиме 5 молодих представників. В нарадах Президії Секретаріяту взяли участь: Йосип Лисогір, президент, Ігнат Білинський — генеральний секретар, Богдан Т. Гнатюк — касир та Михайло Сосновський — екзекутивний директор.

Концерт в Ню Йорку на допомогу українським ученим та їх родинам

З повним успіхом у переповненій залі Української Вільної Академії в Ню Йорку відбувся 12 квітня 1970 року концерт співачок Тамари Лихолай і Валентини Жили - Наливайко, акомпаніював їм д-р Ігор Соневицький.

Концерт організував Фонд ім. Д. Дорошенка при Академії, що допомагає потребуючим українським ученим та їх родинам. Увесь прибуток призначено на допомогові цілі.

Перед початком концерту голова Фонду ім. Д. Дорошенка, проф. Наталя Осадча - Яната сердечно подякувала артистам і відзначила, що на концерті будуть вперше виконані арії з нової опери „Контест", музика Ігоря Соневицького, лібретто Леоніда Полтави. Далі вона доповіла про діяльність Фонду протягом останніх п'яти років. Фонд збирає пожертви і організує концерти, прибутки з яких ідуть на допомогу літнім українським ученим та їх родинам. Фонд висилає грошові подарунки потребуючим найбільше до Німеччини, Франції, Чехо-Словаччини, Канади та Арґентини. Доповідачка прочитала уривки з кількох листів від хворих і старих людей, вдячних за моральну і матеріяльну підтримку від Фонду. Коло збирання коштів і організації концертів жертвенно працюють пп. С. Гасевська, О. Гайдамака, Л. Грицак, Т. Іванівська, А. Нецдименко і Л. Чернявська.

Програма концерту складалася з українських народніх пісень, творів українських композиторів і арій з опер західніх композиторів. Співачка Тамара Лихолай має здібність скоро нав'язувати контакт з авдиторією через музикальне фразування. Її інтерпретація цікава, її голос має дуже приємний тембр. Її виконання пісень та романсів мало повний успіх.

Співачка Валентина Жила-Наливайко, кольоратурне сопрано, відзначилась гарними надверхніми тонами. В арії княгині Ночі, а зокрема в арії Лючміні з опери „Лючія ді Ляммермур" співачка показала бездоганну техніку володіння голосом. Також великий успіх мало її виконання арії юнака з опери „Контест", музика Ігоря Соневицького.

Н. Н.

ДВОМОВНІСТЬ І ПІДРУЧНИКИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Кожному зрозуміло, що відмовитися від перестарілих підручників, написаних без врахування двомовности українських дітей за кордоном, це означає зазнати великого фінансового удару видавцям, зокрема в ЗСА, — Шкільній Раді УККА. До того ж сама Шкільна Рада не має фондів, отже, це був удар по скромних фінансах нашої головної установи. Але, коли, нарешті, дійде до крутої реформи в ділянці підручників, то й батьки в ЗСА зрозуміють становище УККА і напевно виявлять бажання допомогти нашій головній установі вийти із фінансової скрути.

Згадуваний автор досить докладної аналізи становища українського шкільництва в ЗСА, п. Мирослав Семчишин у „Свободі" з 24 червня стверджує в кінці що хоча створено координаційні осередки, хоча є СКВОР і т. д. — „не відчуваємо ні проявів будь - якого нового плянування, не бачимо познак на краще. І продовжувати цей стан неможливо".

Найбільш драстичні зміни треба провести спершу в ділянці підручників. Автор статті гаряче рекомендує всі шість підручників Марії Дейко до негайного вжитку в усіх англомовних країнах. Читачі напевно радо послухають інших суґестій. Ясно одно: не можна далі відставати від правди життя, бо на наступний СКВУ доведеться скликати не лише представників українців з різних країн вільного світу, а впротивних перекладачів з щонайменше 10 мов для людей одного народу.

НА СВІТОВІЙ ВИСТАВЦІ В ТОКІО, ЕКСПО 1970, ПОКАЗУЮТЬ — поруч каменя з Місяця, що його привезли американці з „Аполло 13", також камінь із найвищого у світі Монт Евересту, що його принесли японські альпіністи, переможці високого на 29.028 стіп шпилю.

В ІТАЛІЙСЬКОМУ МІСТІ ПЕСКАРА ВИБУХ справжній бунт: мешканці того 120.000 міста перевертали й палили автобуси, били вікна та побивали поліціянтів. Причина: рішення центрального уряду у Римі зробити не Пескару, а наполовину менше ґірське містечко Ль'Аквіля осідком автономного сойму провінції Абруцці. 1.000 поліціянтів прибуло до Пескари приємирити місто.

В глибокому смутку повідомляю Рідних, Приятелів та Знайомих, що 1-го липня 1970 р. ненадійно відійшов у Вічність на 66 р. трудолюбивого життя мій Найдорожчий МУЖ

БЛ. П.

ВОЛОДИМИР ХОЛЕВЧУК

б. урядник каси хворих і культурно-освітній діяч в Кутах та член хору „Думка" в Ню Йорку.

ПАНАХИДА відправилась в п'ятницю, 3-го липня 1970 р. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН відбувся з української католицької церкви Покрови Божої Матері в Озон Парк, Н. Й., на цвинтар Gate of Heaven в понеділок 6-го липня 1970 р.

Горем прибита —
дружина МАРІЯ з Ріднею

ВИКОНАЛИ СВОЄ ЗАВДАННЯ. Американські вояки, виконавши доручення свого командування та очистивши стратегічні терени Камбоджії від комуністів та знищивши їхні магазини зброї і харчів, вертаються назад до Південного В'єтнаму. На фото: американські вояки переїздять в місцевості Катум з Камбоджії до Південного В'єтнаму.

„Чужинка в Голливуді" і „Тройка"

Рік тому були поміщені оголошення в українській пресі від фільмової фірми РОДА, про перший випродукований комерційний фільм під заголовком „Чужинка в Голливуді", і що цей фільм продано на світовий кіно-театральний ринок. Здавалося, що інтерес нашого першого комерційного фільму в найкращому порядку, аж нараз несподіванка: розсильна компанія долучила до нашого фільму другий, під назвою „Тройка", і ці два фільми мали разом висвітлювати в кінотеатрах. Фільм „Тройка" неморальний, з комуністичною тенденцією, випродукований також у Голливуді великою фільмовою фірмою.

Коли я про це довідався, зараз вніс протест до розсильної компанії, заявляючи, що не бажаю, щоб моя праця і моє ім'я були зв'язані з фільмом „Тройка". Мій особистий протест не змінив їх плянів тому, що фільм „Чужинка в Голливуді" з „Тройкою" вже були продані до багатьох кін в Америці й Канаді, вже в короткому часі мали їх висвітлювати. Це все діялося на початку 1969 року. В тім самім часі фірма РОДА вже була почала працю над другим комерційним фільмом з українською тематикою, яку треба було припинити, щоб посвятити ввесь час для правно - судових справ.

Цю неприємну справу фірми РОДА мусіла передати до суду. Вона закінчилася по 10-ох місяцях на нашу користь, то значить, що фільм „Чужинка в Голливуді" будуть висвітлювати, але без „Тройки". Правдоподібно, що додати до неї документальний фільм про Княжу добу України, який вже закінчили на 35 мм. для кінотеатрів. Коли справа Княжої доби України буде полагоджена згідно з нашими плянами, то перше висвітлення наших фільмів відбудеться в Торонті, або Монтреалі. Ще перед судовою розправою розсильна компанія продала наш фільм „Чужинка в Голливуді" до Англії й Австралії. Прошу українців з тих країн, коли хтось із них побачить фільм з „Тройкою", то прошу мене повідомити.

Інж. Родіон Сліпий

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 11-го ЛИПНЯ 1970 р.

БРУКЛИН, Н. Й. Місячні збори Т-ва Б. Хмельницького — 158 Відд. о год. 6-ій веч. в УНДомі при 216-218 Гренд вул. Управа просить вплати вкладки за місяці липень і серпень, бо в серпні зборів небуде, відібрати дивідендові чеки і білети на автобусову прогульку в дні 26 липня 1970 р. Позамісцеві члени зволять надіслати оплачені коверти або поштові значки для пересилки дивідендових чеків. — П. Польний, містопредс., М. Кіт. рек. секр.

НЕДІЛЯ, 12-го ЛИПНЯ 1970 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Піврічні збори Т-ва Запор. Січ — 367 Відд. о год. 1:30 по пол. в Укр.-Амер. Клюбі. На порядку — звіт Контр. Комісії з діяльности Відділу. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — П. Дзюба, гол., Т. Песко, кас., В. Попович, секр.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АНТІН МАЛЮЦА, член УНС Відд. 70 Т-ва Укр. Прогр. Клюб в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 17 червня 1970 р. на 62 р. ж. Нар. в с. Токи, Україна, і став членом УНС в 1949 р. Полишив у смутку дружину Оксану, 2 дочки: Мотрю і Даню, 2 сестри і 3 братів. Похорон відбувся на укр. цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Жук, секр.

НАТАЛІЯ НАЛИСНИК, членка УНС Відд. 204 Т-ва ім. о. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н. Й., померла 10 червня 1970 р. на 74 р. ж. Нар. в Грушеві. Стала членкою УНС в 1958 р. Полишила у смутку сестру Ольгу, братів: Івана, Володимира і Йосифа. Похорон відбувся 12 червня 1970 р. на цвинтарі Кальварія, Лонг Айланд.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Палідвор, секр.

MARY POLYWCZAK, довголітня членка УНС Відд. 37 С-ва Любов в Елизабет, Н. Дж., померла 14 червня 1970 р. на 69 р. ж. Стала членкою УНС в 1918 р. Полишила в смутку мужа Андрія, 2 синів: Едварда і Вільяма, дочку Аліцію, 2 сестри і 6 внуків. Похорон відбувся 17-го червня 1970 р. на цвинтарі Rosedale, Linden, N. J.
Вічна Їй Пам'ять!
Анна Гнатюк, секр.

МИХАЙЛИНА МЕЛЬНИК, довголітня членка УНСоюзу Відд. 361 Т-ва Дністер в Ню Йорку, Н. Й., померла 2 червня 1970 р. на 83 р. ж. Нар. в Бучачі, Україна, і стала членкою УНС в 1935 році. Полишила в смутку дочку Мирославу та 10 внуків. Похорон відбувся 6-го червня 1970 р. на цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Вишиваний, секр.

МИХАЙЛО ГАЛЬЧАК, член УНС Відд. 204 Т-ва ім. о. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н. Й., помер 7 червня 1970 р. на 77 р. ж. Нар. в с. Лагодів, пов. Перемишляни, Україна, став членом УНС в 1950 р. Полишив у смутку дружину Осипу, доньку Стефанію і внучку Єлисавету. Похорон відбувся 11 червня 1970 р. на цвинтарі св. Реймонда в Бронксі, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Палідвор, секр.

IRENE LISZAK, членка УНС Відд. 5 Б-ва св. о. Миколя в Асторії, Н. Й., померла 10 червня 1970 р. на 76 р. ж. Полишила в смутку чоловіка, сина Стів, доньки: Марію, Нетті і Анну, 6 внуків і 6 правнуків. Похорон відбувся 13 червня 1970 р. на цвинтарі Кальварія в Лонг Айленд Сиві, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

АНАСТАЗІЯ РАТУШНА, довголітня членка УНС Відділ 361 Т-ва Дністер в Ню Йорку, Н. Й. померла 15-го березня 1970 р. Стала членкою УНС в 1929 р. Полишила в смутку мужа Михайла, дочок: Стефанію та Ольгу та 5 внуків. Похорон відбувся 17 березня 1970 р. в Пасейку, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Вишиваний, секр.

ЄВГЕН РАДЬО, член УНСоюзу Відд. 277 Б-ва св. І. Хрестителя в Гартфорді, Конн., помер 30 травня 1970 р. на 51 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1953 р. Полишив у смутку дружину Софію, 2 братів, тещу Марію та родину. Похорон відбувся 2-го червня 1970 р. на цвинтарі св. Михаїла в Гластонбері, Конн.
Вічна Йому Пам'ять!
Е. Гомотюк, секр.

ПЕТРО ЛАВНИЙ, член УНС Відд. 99 Б-ва св. о. Николая в Вілкі Бар, Па., помер 12 червня 1970 р. на 80 р. ж. Нар. в с. Сивиці, пов. Камінка Струмілова, Україна, і став членом УНС в 1970 р. Полишив у смутку дружину Анну, синів: Омелька і Евгена, дочку Стефанію, 8 внуків і 3 правнуків. Похорон відбувся 15 червня 1970 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Плайнс, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Валіґун, секр.

АНТІН МАҐУР, член УНСоюзу Відд. 106 Б-ва св. о. Николая в Чикаґо, Ілл., помер 11 червня 1970 р. на 57 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1952 р. Полишив у смутку дружину Іванну та синів: Маріяна і Станлея. Похорон відбувся 15 червня 1970 р. на цвинтарі св. о. Николая в Чикаґо, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ДМИТРО МИКИТИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 94 ім. М. Шашкевича в Гемтремк, Міш., помер 15 червня 1970 р. на 73 р. ж. Нар. в с. Заруда, пов. Зборів, Україна, і став членом УНС в 1940 р. Полишив у смутку дружину Анну. Похорон відбувся 18 червня 1970 р. на цвинтарі Оливна Гора в Дітройті, Міш.
Вічна Йому Пам'ять!
Л. Баско, секр.

ГРИГОРІЙ ПРОДАНИК, член УНС Відд. 94 ім. М. Шашкевича в Гемтремк, Міш., помер 13 червня 1970 р. на 76 р. ж. Нар. в с. Вобин, Буковина, і став членом УНС в 1941 р. Полишив у смутку дочку Анну, 2 внуків і 3 правнуків. Похорон відбувся 16 червня 1970 р. на цвинтарі Оливна Гора в Дітройті, Міш.
Вічна Йому Пам'ять!
Л. Басько, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6394. Тарзан втягнув Наомі на скельний виступ.

Тепер відпочинь, Наомі, ти вже безпечна!